VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 92 — Vol. XLIX vuosikerta SUDBURY, ONTARIO Tiistaina, elok. 10 p. 1965 — Tuesday, August 10, 1965

Montrealin postityöläiset takaisin töihinsä

Eilisestä alkaen odotettu jokseenkin normaalista postinkantoa

Montreal. — Montrealin postityöläiset, jotka seisoivat lujasti lakossa 17 päivää, äänestivät lauantaina töihin palaamisen puolesta.

Tiedotuksien mukaan postityöläiset aloittivatkin eilen suorittaa jopa ylityötä päästäkseen eroon yli kahden viikon kuluessa ruuhkaantuneesta postista. He tervehtivät uutta sopimusta käännekohtana siinä mielessä, että postityöläisille myönnetään kollektiiviset työehtosopimuksneuvottelut, jotka heiltä on tähän asti kielletty.

Postivirkailijat sanoivat että voi kulua useita viikkoja ennenkuin ruuhkaantunut posti voidaan saada perille toimitetuksi. Itse postityöläiset ja heidän unioidensa virkailijat sanovat, että tavoite voidaan saavuttaa paljon aikaisemmin nyt kun on toimessa harjoitetut henkilöt.

Montrealilaiset postityöläiset äänestivät töihin palaamisen puolesta sen jäkeen kun heidän virkailijansa olivat käyneet Ottawassa lukuisia neuvotteluja viime viikolla hallitusministerien kanssa. Hallitusviranomaiset olivat ja suunnitellut eiunion työvoiman ja aseväen käyttämistä postiruuhkansa selvittämiseksi.

Lakkolaiset eivät onnistuneet yrityksissään saada hallitus lupaamaan enemmän kuin sen mitä siltä taholta oli esitettty viimeisimmässä tarjouksessa — $510:sta $550:iin vaihtelevat vuosipalkkojen korotukset, joista $360 taannehtivana viime vuoden lokakuun 1 päivästä ja edelleen $150—$190 korotukset tämän vuoden elokuun 1 päivästä lähtien.

Tämän lisäksi he saivat joitakin muita myönnytyksiä joiden joukossa se, että postinkantajille annetaan nyt $60 vuodessa kenkärahaa aikaisemman $38 asemesta. Samalla hallitus suostui siihen, että sallitaan postityöläisten nimittää edustajansa valituksia ja työoloja tutkivaan komiteaan, joka tulee olemaan puolueettoman puheenjohdon alainen. Samoin hallituksella on oikeus nimittää edustajansa tähän komiteaan.

Vaikka montrealilaisille lakkolaisille ei heti maksetakaan niistä 17 päivästä, minkä he olivat lakossa, niin hallitus on suostunut korvaamaan sen heille kolmessa erässä seuraavien palkkashekkien yhteydessä.

Tämän lisäksi heille on luvattu antaa shekki taannehtivasta palkasta vielä tämän kuukauden kuluessa.

Edelleen lakkolaiset saivat hallitukselta vakuutuksen, että se ei ryhdy minkäänlaisiin kosto- eli diskriminaatiotoimenpiteisiin sen johdosta, että työläiset olivat ryhtyneet lakkoon.

Canadian Postal Employees Associationin Montrealin paikallisosaston johtaja William Houle sanoi, että työläiset olivat voittaneet 83 prosenttia siitä mitä he olivat vaatineet.

* * *

Postityöläisiä kautta Canadan kehoitettu hyväksymään tarjous

Ottawa. — Canadan postityöläisten keskusjärjestö Canadian Brotherhood of Postal Workers on kehoittanut kaikkia Canadan 20,000 postityöläistä hyväksymään hallituksen ehdotuksen uudeksi työehtosopimukseksi kun he alkavat äänestää kysymyksestä tällä viikolla.

Vaikka montrealilaiset postityöläiset äänestivätkin viime lauantaina hallituksen viimeisimmän tarjouksen hyväksymisen puolesta, on vielä ei ole mitään ehdotonta varmuutta siitä, että voitaisiin välttyä maanlaajuiselta postityöläisten lakolta.

Sunnuntaina lähetettiin äänestysliput kolmelle keskusjärjestön jäsenyyteen kuuluvalle postityöläisten unioille — postin kantajille ja kahdelle postitoimistoissa työskenteleville unioille. Kun ne palautetaan, niin silloin voidaan saada varmuus siitä millä kannalla postityöläiset yleensä ovat. Joissakin kaupungeissa, joiden joukossa Vancouver, Edmonton, St. Catharines, Kingston ja Sarnia on jo hylätty jäsenistön toimesta hallituksen ehdotukset.

Windsorin postinkantajat hyväksyivät nämä ehdotukset ja sisätyöläiset pidättäytyivät äänestämästä kunnes he saavat lisäselostuksia.

Postityöläisille toimitetaan kaksi äänestyslippua. Ensimmäisessä he ilmaisevat mielipiteensä siitä josko olisi tai ei olisi hyväksyttävä heille esitetty ehdotus työehtosopimukseksi. Toisessa he äänestävät siitä josko olisi ryhdyttävä lakkoon tai ei.

Hallituksen viimeisin tarjous oli se, että postin käsittelijöille postitoimistoissa maksettaisiin enintään $4,470, virkailijoille enintään $5,830 postinkantajille ja ensimmäisen luokan konttoristeille enintään $4,905.

Tulomiinisteri E. J. Benson, joka nimitettiin hallituksen edustajaksi tässä työehtosopimusriidassa, ilmoitti, että vaikka jotkut paikallisosastot ovat jo ilmoittaneet hylkäävänsä hallituksen ehdotukset, niin sellaisia päätöksiä ei tulla pitämään osana lakkoäänestyksestä.

Postityöläisten keskuudessa on vielä olemassa erimielisyystä siitä, että hallitus on tarjonnut heille erisuuruisia palkankorotuksia. Jotkut ovat sitä mieltä, että kaikille olisi pitänyt tarjota samansuuruinen korotus. Lisäksi jotkut eivät ole vielä hyväksyneet sitä, että hallitus on mielivaltaisesti ehdottanut jotta osa luvatusta palkankorotuksesta on määrätty taannehtivaki vasta tämän vuoden elokuun 1 päivästä. Nämä työläiset ovat sitä mieltä, että kaikkien palkankorotuksien olisi oltava taannehtivia viime vuoden lokakuun 1 päivästä, jolloin aikaisempien järjestelyjen mukaan olisi tarkistettava postityöläisten palkkoja.

Ammattitaitoisten maahantuontia tehostetaan

Ottawa. — Siirtolaisuusministeri J. R. Nicholson ilmaisi viikonvaihteessa joitakin toivorikkaita mielipiteitä palattuaan viime viikolla kuukauden kestäneeltä Euroopan matkaltaan, minkä tarkoituksena oli kartoittaa Canadaan siirtymään seuraavan vuoden kuluessa 150,000 ammattitaitoista työläistä.

Ministeri ilmoitti, että merkit viittaavat siihen jotta siirtolaisuus kuudesta maasta lisääntyy seuraavan 12 kuukauden kuluessa.

"Toivcet siirtolaisuudesta Britanniasta ja Italiasta Canadaan ovat kaikkein kirkkaimmat", sanoi hän.

Mr Nickolson sanoi, että hän toivoo siirtolaisuuden myös Ranskasta, Itävallasta, Länsi-Saksasta ja Kreikasta lisääntyvän.

Hän selosti, että Milanossa, Italiassa, oli avattu uusi Canadan siirtolaisuustoimisto ja Glasgowissa, Skotlannissa, toiminnassa jo aikaisemmin ollutta toimistoa on laajennettu. Hän lisäsi, että voinee olla mahdollista jotta Azooreilla on avattava uusi toimisto.

Washingtonissa pidätettiin mielenosoittajia

Washington. — Sunnuntaina pidätettiin täällä 25 nuorukaista ja 10 tyttöä, jotka olivat mielenosoituksella Valkoisen Talon edustalla protestoiden sen johdosta, että Yhdysvaltain asevoimat olivat sekaantuneet Vietnamin asioihin. He ovat jäseniä äskettäin muodostetussa ryhmässä, joka tunnetaan nimellä '-Assembly of Unrepresented People" — edustusta vailla olevien ihmisten seura.

Aikeet uuden hallituksen muodostamiseksi epäonnistuivat jälleen Kreikassa

Keskustapuolueen parlamenttiryhmän jäsenet hylkäsivät Papandreoun hallituksen varapääministerin pääministeriehdokkuuden

Ateena. — Vaikka vielä eilen aamulla oli toiveita siitä, että keskustapuolueen muodostamassa hallituksessa varapääministerinä ollut Stephanos Stephanopolous tulisi muodostamaan uuden hallituksen Kreikan poliittisen hallituskriisin lopettamiseksi, niin myöhemmin päivällä ilmoitettiin, että puolueen parlamenttiryhmä oli hyljännyt kuningas Constantinen hänelle antamat valtuudet.

Parlamenttiryhmä äänesti 116 äänellä 16 vastaan kuninkaan ehdotuksen hylkäämiseksi. Tämä oli toinen kuninkaan kärsimä tappio hallitusmuodostamiskysymyksessä keskustapuolueen asettautuessa vastustamaan niitä henkilöitä joilta hän oli pyytänyt yritystä uuden hallituksen muodostamiseksi. Täten Kreikan poliittinen kriisi on kestänyt tähän päivään mennessä 25 päivää. Parlamentti hylkäsi viime torstaina ensimmäisen henkilön, jolle kuningas oli antanut tehtäväksi hallituksen muodostamisen — hän on George Athanasladis Novas.

Stephanopolouksen syrjäyttäminen hallituksen muodostamistehtävästä oli huomattava voitto entiselle pääministeri Andreas Papandreoulle, joka on pyrkinyt uudelleen samaan tehtävään.

Ellei uutta ja kylliksi vaikutusvaltaa omistavaa henkilöä löydetä, niin ainoana vaihtoehtona on se, että pidetään uudet parlamentin vaalit.

Ateena. — Kreikan kuningas Constantine pyysi sunnuntaina, että aikaisemmassa George Papandreoun hallituksessa varapääministerinä ollut Stephanos Stephanopoulos ottaisi vastaan uuden hallituksen muodostamistehtävän lopettaakseen silloin Kreikan 24 päivää kestäneen poliittisen kriisin.

Papandreou erotettiin pääministerin toimesta heinäkuun 15 päivänä kuningas Constantinen määräyksestä.

Mr. Stephanopoulos oli sunnuntaina 20 minuuttia nuoren kuninkaan puheilla Ateenan palatsissa keskusteltuaan ensin lyhyesti entisen pääministeri Papandreoun kanssa viimeksimainitun asunnolla.

Stephanopoulos ilmoitti sanomalehtimiehille keskusteltuaan kuninkaan kanssa, että kuningas oli antanut hänelle alustavat valtuudet, jotka hän oli ottanut vastaan sunnuntaina.

Mr. Papandreou keskusteli aikaisemmin noin 15 minuutin ajan kuninkaan kanssa, mutta hän ei kommentoinut keskustelun johdosta. Myös palatsista ei annettu mitään tietoja siitä mitä oli tapahtunut viimeksimainitussa keskustelussa.

Mr Papjandreou oli taistelemassa puolueensa yhtenäisyyden puolesta, sanovat tarkkailijat sen jälkeen kun hän oli hyljännyt joidenkin kannattajiensa ehdotukset jotta hän pidättäytyisi vaatimasta että kuningas nimittäisi hänet uudelleen pääministeriksi tai muussa tapauksessa kutsuisi uudet vaalit. Monet hänen keskustapuolueensa jäsenet vastustavat uusien vaalien pitämistä vain 18 kuukauden kuluttua siitä kun oli pidetty viimeiset.

Mr. Papandreou tapasi puolueensa jäseniä sunnuntaina kodissaan. Hän sai viime viikolla 144 kansanedustajan kannatuksen, minkä tuloksena kaadettiin kuninkaan kannattama hallitus viime torstaina epäluottamuslauseäänestyksessä.

Ontarion pääministeri ehdottanut, että pohjoisen vesivaroja tutkittaisiin

Toronto. — Ontarion pääministeri John Robarts ilmoitti viime viikon lopulla, että liittohallituksen ja maakuntahallituksen toimesta suoritetaan tutkimus siitä kuinka paljon vettä virtaa Ontariossa pohjoiseen. Tarkoituksena on saada selville josko tätä vettä voitaisiin johdattaa veden puutteesta kärsivälle maakunnan eteläiselle alueelle.

"Kukaan ei tiedä", sanoi pääministeri. "Minulle on kerrottu, että Ontarion pohjoisosassa on sellaisiakin jokia, joilla yksikään valkoinen ei ole vielä vieraillut."

Tämä pitkän tähtäimen suunnitelma merkitsisi sitä, että tutkittaisiin ensin kuinka paljon vettä virtaa viiden suurimman pohjoisontariolaisen jokilaaksojen kautta pohjoiseen. Nämä ovat Severn, Winisk, Atawapiskat, Albany ja Moose — käsittäen yhteisesti noin 173,000 neliömailia.

On arvioitu, että pohjoiseen virtaa päivittäin 73 miljardia gallonaa mainittujen jokien kautta, eli vähän enemmän kuin Suuriin Sisäjärviin ja St. Lawrencen jokeen veden tasaajan eteläpuolelta.

Jos pohjoisen vesiä johdettaisiin etelää kohden, niin sen ansiosta voitaisiin johdattaa osa näistä vesistä visseille alueille Etelä-Ontariossa.

Tutkimuksen suorittaminen kestää viisi vuotta. Vielä ei ole tehty mitään arviota siitä kuinka paljon tutkimuksen suorittaminen tulee maksamaan, mutta siitä on jo ilmoitettu, että nämä kustannukset maksetaan puoliksi kummankin hallituksen toimesta.

Mr Robarts selosti edelleen, että tutkimukseen on ollut innoittamassa myös seikka, että Suurten Sisäjärvien pinnan korkeus on vaihdellut.

Asiaan liittyy myös huomattavia poliittisia kysymyksiä, sillä useat Yhdysvaltain osavaltiot ulottuvat Suurten Sisäjärvien rannoille.

USA suunnittelee asevoimiensa vahvuuden kohottamista 2,980,000:een

Washington. — Presidentti Johnson ja Yhdysvaltain puolustussihteeri ovat esittäneet kongressille vaatimuksen lisävaroista asevoimien käyttöön ja selostuksen siitä miten voitaisiin käydä tiukempaa sotaa Vietnamissa ja valmistautua mahdollisiin yhteenottoihin muualla maailmassa.

Jos kongressi suostuu vaatimukseen, niin se merkitsisi $1,700,000,000 lisävarojen myöntämistä varustelutarkoituksiin sen $45,200,000,000 päälle, mistä on jo aikaisemmin esitetty vaatimus.

Suunnitelman mukaan lisättäisiin Yhdysvaltain asevoimia 340,000 miehellä saattaen kokonaisluvun 2,980,000:een ensi vuoden kesäkuuhun mennessä.

Osa mainitusta 340,000 asevoimien jäsenistä käytettäisiin ottamaan niiden paikat, jotka on suunniteltu lähetettäväksi Vietnamiin sillä nyt jo olevien lisäksi. Aikomuksena on lähettää nämä miehet matkalle muutamien seuraavien kuukausien kuluessa kohottaen Yhdysvaltain Vietnamissa olevien asevoimien miesvahvuuden 125,000:een.

Johnson ilmoitti tästä miesvahvuuden korottamisesta jo viime torstaina ennenkuin hän ilmoitti siitä, että kongressilta tullaan vaatimaan lisää rahoja varustelutarkoituksiin. Samalla hän pyysi senaattia hyväksymään lisävaroja asevoimien käyttöön siksi kunnes kongressi kokoontuu uuteen istuntokauteen ensi tammikuussa.

Puolustussihteeri Robert McNamara esitti senaatin puolustusmäärärahavaliokunnalle detaljoidun selostuksensa siitä kuinka paljon uusia asevoimien jäseniä, rahaa ja ammuksia tarvitaan.

Senaattori John Stennis (dem. Miss.) kommentoi, että "ilmeisestikään se ei ole kaikki mitä tarvitaan."

Erhard vaati heti ydinaseita vaalipuheessaan

Dortmund, Länsi-Saksa. — Kansleri Ludvig Erhard aloitti täällä sunnuntaina kampanjansa päästäkseen uudelleen samaan virkaan. Avauspuheessaan hän esitti vetoomuksen keskimatkaisten ohjuksien saamiseksi Länsi-Saksalle sanoen, että ne ovat tarpeellisia Länsi-Euroopan puolustamiseksi. Hän ei esittänyt mitään ehdotusta siitä kenen kontrollissa nämä aseet tulisivat olemaan, sanottiin uutistiedoissa.

"Me saksalaiset", sanoi hän suosiotaan osoittavalle väkijoukolle, olemme vapaamielisen pidättyväisyyden valmistamasta atomi-, biologisia ja kemiallisia aseita. Mutta se merkitsee sitä, että Eurooppaa on puolustettava samanlaisilla (arvoisilla) aseilla kuin ne millä sitä uhataan. Neuvostoliittolaiset keskimatkaiset ohjukset eivät uhkaa Yhdysvaltoja, ne uhkaavat vain Eurooppaa."

Myös toinen kristillis-demokraatti 89 vuoden ikäinen entinen kansleri Konrad Adenauer puhui samassa tilaisuudessa. Hän arvosteli sitä, että he eivät olleet kannattaneet ehdotusta muutoksesta perustuslakiin, mikä muutos olisi johtanut siihen, että Britannian, Yhdysvaltain ja Ranskan olisi luovuttava oikeudestaan ottaa maa haltuunsa poikkeustilanteessa.

Jumalankieltäjien ei tarvinne vedota

Ottawa. — Kansalaisuusministeri J. R. Nickolson sanoi täällä viime viikolla jotta on mahdollista, että victorialaisen Vanderpol-perheen ei tarvitse esittää virallista vetoomusta alemman oikeuden päätöksestä.

Kansalaisuusministeri ilmoitti, että hän tutkii tarkoin Martin Vanderpolin ja hänen vaimonsa kansalaisoikeusanomuksesta ja näiden oikeuksien kieltämisen johdosta annetun raportin. Mainittu pariskunta oli ilmoittanut olevansa jumalankieltäjiä ja niinollen eivät pitäneet tarpeellisena jotta heidän olisi vannottava uskollisuusvala jumalan nimeen.

Ontarion vetoomusoikeus antoi aikaisemmin selvän päätöksensä Bergsma-pariskunnan asian yhteydessä kun hän sanoi, että uskollisuusvala on annettava vain kuningattarelle eikä välttämättömästi jumalan nimessä.

Paavi vetosi heti Hiroshiman 20-vuotispäivän jälkeen rauhan puolesta

Castel Candolfo, Italia. — Puhuessaan kansanjoukolle tavanomaisella sunnuntaisella esiintymisellään puolen päivän aikana kesäpalatsinsa parvekkeelta paavi Paavali tuomitsi "helvetillisenä verilöylynä" ja "loukkauksena ihmiskuntaa vastaan" sen, että Hiroshimaan oli pudotettu atomipommi.

Paavi vetosi tämän "häpeällisen aseen" hävittämisen puolesta. Hän piti puheensa tässä etelään Roomasta Albanin mäkialueella sijaitsevassa kylässä kaksi päivää sen jälkeen kun oli pidetty tilaisuuksia, joissa muistettiin jotta Yhdysvaltain ilmavoimat olivat pudottaneet atomipommin Hiroshimaan 20 vuotta aikaisemmin. Hän sanoi kesäpalatsinsa edustalla olevalle aukiolle kerääntyneelle 10,000 turistille ja italialaisille: "Rukoilemme, että maailma ei tulisi enää koskaan näkemään sellaista kurjaa päivää kuin oli silloin Hiroshimassa, ja että ihmiset eivät enää koskaan perustaisi luottamustaan, laskelmiaan ja arvovaltaansa sellaisille tuhoisille ja häpeällisille aseille."

Hän sanoi yhtyvänsä rukoukseen kaikkiin niihin ihmisiin, jotka rukoilivat Hiroshimassa helvetillisen joukkomurhan lukemattomien uhrien puolesta ja pyydän, että sellaista ei tulisi enää koskaan tapahtumaan.

"Me rukoilemme, että kaikki justistaisivat pannaan sen hirvittävän tekniikan, millä tuotetaan näitä aseita, moninkertaisesti lisätään niitä ja varastoidaan niitä ihmiskunnan kauhuksi, ja me rukoilemme, että ei koskaan enää tulisi olemaan tapettuja, jotka eivät olisi tappaneet maailman rauhaa — eikä loukanneet ikuisesti ajoiksi tieteen kunniaa eikä hävittäneet maapallon elämän rauhallisuutta.

VIIME TIEDOT

Toronto. — Toronton kirvesmiehet palasivat tänään töihin ensimmäisenä toiveena siitä, että kesäkuun 18 päivänä alkanut rakennustyöläisten lakko voinee pian päättyä. Eilen ilmoitettiin, että noin 3,000 kirvesmiestä on valmiina aloittamaan työnsä uudelleen kello 8 aikana tänä aamuna päätetien siten union 83-vuotisen historian pisimmän lakon. Vielä ei kuitenkaan ole mitään takeita, että kirvesmiehille riittäisi työtä pitemmäksi aikaa, sillä betonityöläiset ja muurarit eivät ole vielä sopineet uusista työehdoista.

Little Rock. — Yhdysvaltain ilmavoimien virkailijat sanovat tällä tukikohdalla vahvistivat eilen illalla tiedon, että vielä ei oltu saatu mitään tietoa siitä mitä oli tapahtunut 48 siviilityöläiselle ohjuslähetyskaivossa Searcyssa, Arkansasissa, missä syttyi tulipalo kello 3 iltapäivällä. Searcy sijaitsee 45 mailia koilliseen Little Rockista. Titan II lähetyskaivossa oli tapahtunut räjähdys, mitä seurasi tulipalo. Asbestipukuiset ilmavoimien palokuntalaiset onnistuivat yrityksissään estää tulen leviäminen, mutta he eivät kyenneet laskeutumaan kaivon pohjaan, missä uskottiin siviilityöläisten olleen.

Ottawa. — Kolme ottawalaista poliisia, joista kaksi kersanttia, pidätettiin virantoimituksestaan eilen poliisilaitoksen tutkiessa niiden väitteiden todenperäisyyttä, joiden mukaan pidätetyt olivat järjestäneet asiat siten jotta jotkut Hikennerikoksista syytetyt eivät joutuneet vastaamaan oikeudessa. Kysymyksessä olevia poliiseja syytetään häpeällisestä käyttäytymisestä ja virallisten asiakirjojen väärentämisestä.

Yhdysvaltalaiset pommittivat etelävietnamilaisia kohteita

Saigon. — Yhdysvaltalaiset hävittäjäpommittajalentokoneet suorittivat satoja hyökkäyksiä Etelä-Vietnamin alueella viikonvaihteessa tuhoten satoja rakennuksia ja tappaen kymmeniä etelävietnamilaisia vietkongilaisia, sanotaan yhdysvaltalaisessa uutistiedotuksessa täältä.

Yhdysvaltain ilmavoimien ja laivaston koneet suorittivat päivittäin yli 250 yksityistä hyökkäystä hetkellä, jolloin maajoukot eivät olleet missään tuntuvammassa toiminnassa. (Luku merkitsee vähintään 250 lentokoneen ylilentoa).

Pohjois-Vietnamin hallitus ilmoitti samalla, että se on valmis tekemään kaikkensa yhdysvaltalaisten joukkojen häviölle saattamiseksi Vietkongin esitettyä sellaisen pyynnön viime perjantaina. Mutta, sanottiin Pohjois-Vietnamin lausunnossa, Vietkong ei mahdollisesti tarvitse sellaista apua juuri tällä hetkellä.

Myös Kiina on uusinut lupauksensa lähettää aseväkeä Etelä-Vietnamiin jos vietkongilaiset niitä tarvitsevat.

Pekingin lausunnossa sanottiin: "Kiinan 650,000,000 ihmistä käsittävä kansa on jatkuvasti vannoutunut auttamaan kaikin voiminsa Vietnamin kansaa ja kannattamaan sitä aina siihen määrään asti, että sinne lähetettäisiin meidän miehiämme taistelemaan olka olkaa vastaan heidän kanssaan häätääkseen yhdysvaltalaiset hyökkääjät. Vielä kerran varoitamme yhdysvaltalaisia hyökkääjiä: Me kiinalaiset tarkoitamme sitä mitä me sanomme."

Singapore itsenäistyi Malesian liittovaltiosta

Tapahtuman sanotaan miellyttävän Sukarnoa

Singapore. — Malesian liitto jakautui eilen kestettyään vähemmän kuin kaksi vuotta Singaporen erotessa liitosta muodostaakseen itsenäisen kaupunki-valtion.

Heti sen jälkeen kun tästä käänteestä ilmoitettiin Malesian pääministeri Tunku Abdul Rahmanin toimesta toimitettiin mellakkapoliiseja Singaporen malajialaisten asuttamille alueille puolustamaan malajialaisia siltä varalta, että kiinalaisten ja malajialaisten välillä tapahtuisi väkivaltaisuuksia. Kiinalaiset muodostavat 70 prosenttia Singaporen väkiluvusta.

Kiinalaiset aloittivat heti räjäyttämään paukkukaramelleja ja muutenkin juhlimaan sen johdosta, että Singapore oli saavuttanut itsenäisyytensä Malesian liittovaltiosta. Kiista kiinalaisvoittoisen Singaporen ja Malesian välillä johtuvat rotu- ja poliittisista erimielisyyksistä Malajialaiset ovat olleet ylivoimaisia liittohallituksessa Kuala Lumpurissa.

Tämä Singaporen eroaminen Malesian liittovaltiosta on huomattava voitto myös Indonesian presidentti Sukarnolle, joka on aikaisemminkin ilmoittanut jotta Indonesia tulisi tekemään kaikkensa vähän vaille kaksi vuotta vanhan liittovaltion hajoittamiseksi siitä syystä, että hän katsoo sen olleen muodostetun vain silnä mielessä, että siten voitaisiin säilyttää Britannian vaikutus Kaakkois-Aasiassa. Samalla on ennustettu, että myös Sarawak ja Sabah (Pohjois-Borneo) voivat erota liittovaltiosta seuraten Singaporen esimerkkiä. Näiden ennustelujen todenperäisyys on kuitenkin kielletty liittovaltion säilyttämistä kannattavien virallisten piirien taholta.

Indonesian ulkoministeri Subandrio sanoi eilen Djakartassa, että Indonesia on valmis antamaan tunnustuksen Singaporelle ja ryhtymään diplomaattisiin suhteisiin uuden valtion kanssa.

Malesian pääministeri Tunku Abdul Rahman kuitenkin väitti, että Singapore ja Malesia jatkavat yhteistoimintaansa mikäli talouskysymykset ja puolustuskysymykset tulevat esille — huolimatta Singaporen eroamisesta liittovaltiosta. Eroamissopimuksessa taataan, että Britannialla tulee edelleen olla oikeus säilyttää asetukikohtansa Singaporessa, jossa niitä on huomattavan laajasti.

Kansallisuuskysymykset ovat aikaansaaneet jossain määrin erimielisyyttä Singaporessa ja muualla Malesiassa viimeisten kuukausien kuluessa. Liittovaltion kiinalaiset asukkaat ovat olleet huomattavimpia tekijöitä mikäli liittovaltion talous on tullut kysymykseen ja siitä huolimatta vähemmistönä olevat malajialaiset ovat kontrolloineet liittovaltion hallitusta Kuala Lumpurissa, mistä syystä jälkimainittuja on syytetty etuisuuksien järjestämisestä juuri malajialaisille.

Kiinalaiset muodostivat noin 42 prosenttia liittovaltion 11-miljoonaisesta kansasta, eli vähän enemmän kuin malajialaiset. Mutta siitä huolimatta parlamentin alahuoneen 159 edustajapaikasta varattiin perustuslaissa 104 mannermaalla olevien Malajian edustajille ja suurin osa näistä oli malajialaisten hallussa.

Singaporen pääministeri Lee Kuan Yee esiintyi televisioidussa sanomalehtien tiedotustilaisuudessa ja oli ilmeisestikin halukas aloittamaan jälleen huomattavan kaupankäynnin Indonesian kanssa. Indonesia kieltäytyi tästä kaupankännistä sen jälkeen kun muodostettiin Britannian vaikutuksen alainen Malesian liittovaltio.

Lee sanoi, että Singapore haluaa olla ystävällisissä suhteissa Indonesian kanssa ja ryhtyä yhteistoimintaan sen kanssa. Lee sanoi lisäksi, että hänen hallituksensa ei tule olemaan sen enemmän kommunistimielinen kuin kommunistivastainenkaan vaan haluaa käydä kauppaa kaikkien maiden kanssa, mukaan lukien kommunististen.

Leen selostaessa kantaansa Malesian parlamentti hyväksyi 126 äänellä 0 vastaan perustuslakimuutoksen, millä erotettiin Singapore liittovaltiosta.

VAPAUS (LIBERTY) INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS. Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL: 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing Address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75, 3 kk. 2.75 USA:ssa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25 Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75

Hiroshiman 20-vuotispäivä

Viime perjantaina, elokuun 6 päivänä vietettiin Hiroshimassa suurta surujuhlaa sen muistoksi kun amerikkalaisten kaupunkiin pudottama ensimmäinen atomipommi hävitti tämän lähes puolen miljoonan asukkaan kaupungin asiallisesti puhuen maan tasalle ja surmasi arviolta noin 200,000 ihmistä.

Varmaa tietoa ei ole siitä, kuinka monta miestä, naista ja lasta tässä ensimmäisessä atomipommituksessa kuoli, mutta japanilaiset viranomaiset selittävät, että Hiroshiman silloisesta 420,000 asukkaasta löydettiin pommituksen jälkeen suoritetun tutkimuksen perusteella 176,987. Heistä on elossa enää 96,000 ja tämänkin surujuhlan yhteydessä uudelleen rakennetun Hiroshiman kaupungin Rauhantorille sijoitettuun atomipommituksen muistopatsaaseen liitettiin pommituksen jälkiseurausten vuoksi nyt kuolleen 469 henkilön nimet.

Suuri hiljaisuus vallitsi Rauhantorin suuressa kansankokouksessa kun kaupungin pormestari Shinzo Hamai asetti nimiluettelon lisäyksen atomipommituksen uhrien kunniaksi rakennetulle muistopatsaalle, missä on jo 78,150 tunnetun atomipommiuhrin nimet.

Koko Hiroshiman kaupunki — ja koko Japani — kunnioitti minuutin hiljaisuudella Hiroshiman atomipommituksen uhrien muistoa kello 8.15 perjantaiaamuna, sireenien ja kirkonkellojen sekä lentoonlaskettujen kyyhkysparvien merkitessä sen ajankohdan, jolloin yhdysvaltalainen B-29 pommituskone pudotti ensimmäisen atomipommin ihmisjoukkojen tappamiseksi.

Tämän hirveän 20-vuotispäivän johdosta julkaisemassaan lausunnossa Japanin pääministeri Eisaku Sato sanoi, että Japani, joka yksinään kansakuntien joukosta on joutunut atomipommituksen kohteeksi, haluaa maailmanrauhan säilymistä. Hän korosti, että koko maailmaa on suojeltava ydinasesotaa vastaan, mikä voi tuhota koko ihmiskunnan.

Eräs kaksikymmenvuotias hiroshimalaisneitonen, joka sylivauvana jäi pommituksen johdosta orvoksi, teki perjantaisessa surujuhlassa kunniaa pommituksen uhrille laskemalla seppeleen heidän muistopatsaalleen Rauhanpuistossa. Viranomaisten arviointien mukaan Hiroshiman suureen surujuhlaan osallistui noin 30,000 ulkopaikkakuntalaista vierailijaa, mukaanlukien 500 ulkomaalaista. Monet näistä vierailijoista, mukaanlukien 200 ulkomaalaista, oli edustajina tämän vuosipäivän yhteydessä Hiroshimassa pidetyssä rauhantoimintaa edistävien ryhmien kokouksissa.

PAAVIN VETOOMUS

Mitä pitemmälle kuluu aika Hiroshiman ja sitä seuranneen Nagasakin atomipommituksesta, sitä yleisemmäksi tulee käsityskanta, että se oli aiheeton ja tuomittava teko. Yleisesti tiedetään, että Japani oli silloin jo valmis tunnustamaan sotilaallisen häviönsä. Hiroshimassa ja Nagasakissa ei liioin ollut mitään ratkaisevaa laatua olevia sotilaallisia kohteita — pommituksen uhreiksi joutuneet olivat siviili-ihmisiä, miehiä, naisia ja lapsia, joilla ei ollut minkäänlaista puolustautumis- tai pelastumismahdollisuutta. Vaikka yhdysvaltalaiset ovat selittäneet, että Hiroshimaa ja Nagasakia pommitettiin "sodan lyhentämisen tarkoituksessa", niin maailmassa on kuitenkin yleistymässä sellainen käsitys, että nämä atomipommitukset suoritettiin pääasiassa poliittisista syistä — Yhdysvaltain sotilaallisen mahdin korostamiseksi muulle maailmalle sodan päätyessä.

Viimeisin protestiääni Hiroshiman (ja Nagasakin) atomipommitusta vastaan saatiin viikon lopulla roomalaiskatolisen kirkon paavi Paavalilta, joka leimasi Hiroshiman pommituksen "helvetillisiksi joukkomurhaksi" ja "häpeäksi sivistyneisyydelle kohtaan". Samalla paavi Paavali vetosi kaikkien ydinaseiden kieltämisen puolesta.

Puhuen kahden päivän kuluttua sen jälkeen kun Japanissa — ja monissa muissakin maissa — oli vietetty Hiroshiman atomipommituksen 20-vuotispäivää, paavi Paavali sanoi parvekkeensa alapuolelle kokoontuneelle noin 10,000 turistille: "Me rukoilemme, ettei maailma näkisi koskaan enää sellaista kurjaa päivää kuin oli Hiroshiman pommitus, ihmiset eivät panisi koskaan luottamustaan, laskelmointiaan ja kunniaansa niin tuhoisiin ja niin häpeällisten aseiden varaan."

Paavi Paavali sanoi liittyvänsä niihin, jotka Hiroshimassa rukoilivat "helvetillisen joukkomurhan tuntemattoman suuren uhrimäärän puolesta ja pyytävät, että sellainen ihmisteurastus, sellainen häväistys sivistystä vastaan ei toistuisi enää koskaan."

"Me rukoilemme, että kaikki kieltäisivät sen hirveän tekniikan, mikä tuottaa tällaisia aseita, ja varastoi niitä ihmiskunnan terrorisoimiseksi; ja me toivomme, että sellaiset kuolemanaseet eivät olisi tappaneet maailmanrauhaa — ei sen saavuttamistarkoituksessaan — eivätkä lianneet ikuisesti tieteen mainetta tai hävittäneet elämänrauhaa maailmasta."

ASEISTARIISUNNAN PUOLESTA

Vaikka me emme olekaan katolisen kirkon kannattajia, on paavi Paavalin yllämainittu vetoomus kuitenkin sellainen, että se saa kannatusta ja tukea kaikkien hyvää tarkoittavien ihmisten, lehtien ja laitosten keskuudessa, huolimatta niiden uskonnollisista mielipiteistä.

Tosiasia on, kuten paavi Paavali sanoi, että ne "helvetilliset joukkomurhavälineet", jotka polttivat ja tuhosivat Hiroshiman ja yhtenä päivänä myöhemmin (elok. 9 pnä) Nagasakin, voivat tuhota koko ihmiskunnan, ellei ydinaseita saada kansainvälisen sopimusten ja tiukkojen valvontamenetelmien mukaan kielletyksi.

Tätä sellaisenaan vaatii kaikilta hallituksilta, meidän oma hallituksemme mukaanlukien, päättävää esiintymistä kaikkea sellaista vastaan, mikä vaikeuttaa aseistariisuntaneuvottelua 17 vallan konferenssissa, ja kaiken sellaisen puolesta, mikä edistää yleistä ja täydellistä aseistariisuntaa, sekä ennen kaikkea ydinaseiden pannaan julistamista.

17 vallan aseistariisuntakonferenssiin osallistuvana maana Canadan velvollisuus on vaatia sotatoimien lopettamista Vietnamissa — kaikkien ulkomaalaisten asevoimien kotiuttamista Etelä-Vietnamista; päättäviä toimenpiteitä kaikenlaisten ydinasekokeiden lopettamiseksi niin maan päällä kuin maan pinnalla ja ilmassakin, sekä toimenpiteitä kaikkien ydinaseiden kieltämiseksi.

Yhteistyö on kaunista ja edistävää

"Meillä kaikilla on kyky tuntea, kyky ajatella ja oppia. Niitä kykyjä kun kasvatamme, me samalla kasvamme ihmisinä, kehitymme ymmärtämään itseämme, sekä toisia ihmisiä ja näistä ympärillämme", sanoi SCAUL:n ja CSJ:n yhdeksännen yhteisen liitto- ja musiikkijuhlan juhlapuhujana esiintynyt Helen Tarvainen Torontosta esittäessään voimakkaan vetoomuksen "kauniin, edistävän ja kehittävän" yhteistoiminnan puolesta. Julkaisemme ohessa hänen puheensa hieman lyhennettynä:

Hyvät juhlavieraat, urheilijat, soittajat ja laulajat.

Monet lukemattomat kerrat vuosikymmenien aikana olemme saaneet kuulla haaleillamme ja kesäkentillämme monipuolista, arvokasta musiikkiohjelmaa niinkuin tänäkin päivänä. Aina siitä suuresti nautimme ja olemmekin kiitollisia näille tovereille, jotka päivätyönsä päätyttyä väsymättömästi jaksavat käydä harjoituksissa ja soitolla ja laululla tuovat kauneutta meidän jokapäiväiseen elämäämme.

Musiikki on kansainvälinen kieli jota kaikki ymmärtävät. Musiikilla ja lauluilla on voimaa innoittaa, lohduttaa, yhdistää kansoja. Musiikki voi kehittää iloa ja rakkautta ja myöskin vihaa ja surua.

Soitto ja laulut ovat meidänkin jokaisen elämään vuosien aikana vaikuttanut monella eri tavalla, reippaan marssin tahdissa nousee voimistelijan jalka joustavasti, iloinen tanssimusiikki saa vanhankin nuortumaan. Lauluilla innoitamme rakkautta elämään, isänmaahan ja kaikkeen kauniiseen ja sen vastakohtana olemme kuulleet sotamarssit kun kansat ovat nousseet aseisiin toisiaan vastaan. Musiikilla ja lauluilla on myös innoitettu ja ylistetty sodan sankaruutta.

Kansojen välisessä rauhan työssä näyttelee musiikki myöskin hyvin huomattavaa osaa. Tänä päivänäkin monet kuuluisat taiteilijat ovat omistaneet elämänsä rauhantyölle, runoillen, laulaen ja soittaen, näin parhaiden vaikuttaen laajaan kuulijakuntaan. Heidän runot ja laulajat, joihin nykypäivän nuoriso on kovasti kiintynyt, ihannoivat luontoa, työtä ja ihmiselämää — ei sotaa ja riitaa kansojen kesken.

Soitto ja laulut ovat aina olleet suurena osana suomalaisen siirtolaisen kulttuuria. Siksi oli ihan selvää asia kun Suomalainen siirtolaisia muutti tänne Canadaan, että omat kuorot ja soittokunnat, näytelmä ja lausuntakerhot piti perustaa. Oma toimintapaikat rakentaa, ja näin sai alkunsa Canadan Suomalainen Järjestö, joka perustettiin yhdistämään siirtolaisia, vaalimaan synnyinmaamme kulttuuria ja myöskin sen rakkautta opettamaan lapsillemme. Näin onkin järjestömme toiminut jo yli 50 vuotta.

Canadan Suomalainen Järjestö. Miksi se on perustettu? Mikä on ollut ja mikä on sen tarkoitus? Järjestömme perussäännöissä, jotka ovat liittohallituksen lupakirjassa, sanotaan seuraavasti:

"Canadan Suomalaisen Järjestön tarkoitus on sulattaa Canadan Suomea puhuvaa kansaa maan syntyperäiseen asujamistoon, juurruttamalla sen mieleen Canadan kansalaisuuden etuja, opettamalla Englannin kieltä, levittämällä tosi tietoja laista, tavoista ja päivän tapahtumista Canadassa ja Canadan kansalaisoikeuksien ja velvollisuuksien lainmukaisella ja älykkäällä käyttämisellä.

"Kohottaa Canadan Suomea puhuvan väestön elintasoa rohkaisemalla ja kehittämällä yhteistoimintaa aineellisten etujen turvaamiseksi.

"Kehittää Canadan Suomea puhuvan väestön henkisiä avuja edistämällä taiteellisia pyrintöjä kuten laulua, soittoa, näytelmäesityksiä, urheilua ja voimistelua..."

Kuinka kaukonäköisiä olivatkaan nämä toverit, jotka rakensivat järjestömme näin vankalle pohjalle, sillä nämä säännöt vielä tänä päivänäkin tulkitsevat järjestömme ohjelman ja tarkoitusperät. Siemenet jotka kylvettiin yli 50 vuotta takaperin ovat tuottaneet monenkertaisen sadon, monipuolisen ja laajan edistys, valistus ja kulttuuri opetus kansalaisillemme järjestömme osastoissa.

Kun toimintapaikkoja rakennettiin oli ihan luonnollista että niiden yhteyteen tuli myöskin urheilukenttiä ja perustettiin urheilu- ja voimisteluseuroja. Tämä vuosi onkin Suomalais Canadalaisen Amatööri Urheilu Liiton 40'n juhlavuosi, sillä mainittu Liitto perustettiin vuonna 1925, yhdistämään kaikki silloiset urheiluseurat kansallisen johdon alle. Onnittelemme Liittoa sen työstä fyysikulttuurin alalla, jolla on ollut rakentava vaikutus nuorisoomme. Kaikkein tärkein on yhteistyö, yhteenkuuluvaisuuden tunne joukkotoiminnan mukana. On opittu urheilemaan hyvin ja häviämään oikein, joka onkin tosi urheilun perustus.

Liittomme seuroista on monia urheilijoita osallistunut menestyksellisesti Canadan kansallisiin kilpailuihin ja liittomme voimistelijat ovat edukseen esiintyneet monissa eri kansallisissa juhlissa.

Urheilu-voimistelu ja kansantanhut ovatkin huomattavana osana meidän näissä vuotuisissa suurjuhlissamme, joissa käsi kädessä toimivat vanhat ja nuoret, siirtolaiset ja Canadassa syntyneet, näin esityksillään rikastuttavat Canadan kulttuuria ja antavat juhlavieraille monia nautintorikkaita hetkiä.

LEHDET

Sitä mukaa kun siirtolaisuus kasvoi, vakaantuivat ja selventivät yhteistoimintamuodotkin.

Koska Järjestömme säännöt kehoittavat "levittämään tosi tietoja laeista, tavoista ja päivän tapahtumista . . .", oli ihan välttämätöntä tiedonantovälineeksi perustaa oma sanomalehti, ja näin syntyi lehtemme Vapaus, joka on 50 juhlavuosi kahden vuoden päästä. Vapaus on ollut meille korvaamaton lähde, se on yhdistänyt monet tuhannet Suomalaiset Canadassa saman perheen jäseniksi. Lehti on aina selostanut päivän tärkeimmät kansalliset ja yhteiskunnalliset kysymykset, ollut yhdysside ja tiedonvälittäjänä osastoille ja seuroille.

Toinen omaa lehteämme on Liekki, jonka sivuilla joka viikko löydämme hyvää ajanvietelukemista, jonka mukana lukien tuntuu jokainen kuuluvansa Liekin suureen perhekuntaan.

Lehtemme on joukkotyöllä perustettu, joukkotyöllä levitetty ja joukkotyöllä olemme niiden ilmestymisen turvanneet, ja teemme sen eteenkinpäin. — Monia vaikeuksiakin on ollut lehdillämme näiden vuosikymmenien aikana, mutta voima, joka on kaikki voittanut, ja voittaa edelleen, on — YHTEISTOIMINTA.

Sodan pilvet uhkaavat taas ihmiskuntaa, ja tuntuu todella niin kuin olisimme hävityksen kuilun partaalla. Tuleeko tämän vuoden saavutukset olemaan tien viittana kansojen rinnakkaiselon kunnioitukselle, sen tulemme tietämään vasta tulevaisuudessa.

Mitä me voimme tehdä? Me kaikki voimme tehdä jotakin. CSJ naisten kerhot ovat jo tehneet aloitteen, keräämällä varoja kahden Afrikan maan, Malin ja Kenijan lastensairaalan ja koulun hyväksi.

Me kaikki voimme osallistua rauhan kokouksiin ja antaa aineellista apua niille järjestöille jotka toimivat rauhan puolesta. Nälän ja puutteen, rotusortojen poistaminen on myöskin rauhan työtä, se on meille kaikille yhteistä. Järjestömme perussäännöt myöskin kehoittavat kehittämään yhteistoimintaa. Tässä on meille kaikille paljon ajattelemisen aihetta. Kehittäkäämme yhteisymmärrystä ja ystävyyttä seurapiireissämme, järjestöissämme ja kaikkien kansalaistemme keskuudessa, sillä todellinen kansainvälinen ystävyys voi kehittyä vasta sitten kun sen ensin voimme saavuttaa omassa ympäristössämme. Rakentakaamme yhteistoimintaa toisten suomalaisten järjestöjen ja seurojen kanssa, niin että voisimme yh

(Jatkuu seuraavalla sivulla)

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Anna Kaksonen, R.R. 2, Sudbury, Ont., täyttää perjantaina, elokuun 13 päivänä 83 vuotta.

Rosa Widgren, Port Arthurin seudulta, Ont., täyttää perjantaina, elokuun 13 päivänä, 84 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Mitä muut sanovat

SODANVAARA LISÄÄNTYY

MAAKANSA käsittelee Yhdysvaltain presidentti L. B. Johnsonin vahvistamaa tietoa siitä, että amerikkalaisten asevelvollisten määrä Vietnamissa nostetaan 75,000:sta 125,000:een:

"Presidentti Johnsonin päätös lisätä amerikkalaisia joukkoja Aasian mantereella vie kokonaan pohjan pois siitä Yhdysvaltain sotilaallisen johdon väitteeltä, että etelävietnamilaiset taistelevat itsenäisyytensä ja vapautensa puolesta. Varsin hyvin tiedetään, että Etelä-Vietnamin armeijan tila on huonontunut kuukausi kuukaudelta. Reservit on käytetty loppuun, koska suurin osa maasta on Vietkongin käsissä. Sitäpaitsi kerrotaan miesten karkaavan joukottain armeijasta. Taistelu Vietkongia vastaan tullaan tästedes käymään etupäässä amerikkalaisin voimin.

Miten tähän tulee Pohjois-Vietnam ja myöskin Kiina vastaamaan. Tulevatko ne lisäämään vastaavasti voimiaan, nähdään varsin pian. Presidentti Johnson on viimeisimmässä puheessaan puhunut rajoitetusta sodasta. Kysyä kuitenkin voidaan, onko tämän jälkeen enää hänen vallassaan päättää jääkö sota rajoitetuksi vai ei. Sotilaallisen toiminnan laajentaminen Etelä-Vietnamissa voi merkitä sotaa ei vain Pohjois-Vietnamia, vaan myös Kiinaa vastaan. Se voi luisua presidentti Johnsonin vakuuttelusta huolimatta kohti uutta maailmansotaa."

— — —

"Rauhanneuvotteluihin voidaan päästä vasta sitten, kun Yhdysvallat hakee kontaktia Kiinaan, tunnustaa maan mahtitekijäksi ja tasavertaiseksi neuvottelijaksi Aasian mantereella sekä pyrkii saamaan Kiinan mukaan kansainväliseen yhteistyöhön. Yhdysvalloista itsestään riippuu, miten tilanne Aasiassa kehittyy."

Lännen kriisi pahenee

Ylläolevalla otsikolla kirjoitti Helsingissä ilmestyvä Suomen laajimmin leviävä työväen päivälehti SKDL:n äänenkannattaja Kansan Uutiset, heinäkuun 24 pnä, seuraavaa:

Se kansainvälinen maksujärjestelmä, josta kapitalistiset maat sopivat suursodan aikana USA:n sanelemin ehdoin vuonna 1944 Bretton Woodsissa on ajautunut pahanlaiseen umpikujaan. Ellei tätä maksujärjestelmää uudisteta nykyajan olosuhteita vastaavaksi, näyttää edessä olevan väistämätön romahdus, jolla saattaa olla vielä tuhoisampi vaikutus maailmankauppaan ja koko kapitalistiseen maailmantalouteen kuin konsanaan 30-luvun maailmanpulalla.

Bretton Woodsissa sovittu maksujärjestelmä lähti siitä, että kullan hinta ja sen suhde dollariin oli edelleen kiinteä eli 1 unssi hienoa kultaa maksoi 35 dollaria. Tämä hintasuhde oli peräisin jo vuodelta 1934. Muiden maiden valuuttojen vaihtosuhde määräytyi tämän perusteella. On tunnettua, että menneen 20 vuoden aikana miltei kaikki maat — mm. Suomikin usean kerran — ovat joutuneet tarkistamaan valuuttansa vaihtosuhteita, ts. devalvoimaan. Tällainen järjestelmä, joka suosi luonnollisesti suunnattomasti USA:ta, sujui niin kauan "hyvin", kun USA:n hallussa oli ⅔ kapitalistisen maailman kultavaroista.

USA alkoi kuitenkin ajan mittaan menettää kultavarantojaan kiihtyvällä vauhdilla ja tuloksena on ollut, että USA:lla ovat kultareservit, joiden pitäisi olla dollarin ostovoiman takaajina, supistuneet vain kolmannekseen kapitalistisen maailman kultavaroista. Tämän kullan paon USA:sta on aiheuttanut maan suuresti kasvaneet pääomasiirrot ulkomaille sekä ennen kaikkea lähes parikymmentä vuotta jatkuneet, tuloa tuottamattomat sotilasmenot ulkomailla.

USA:n maksutase on tämän johdosta osoittanut vuosikausia miljardien dollarien arvosta vajausta. Muille maille varsinkin Länsi-Euroopassa, on kertynyt runsaasti dollareita. Kun ne eivät ole luottaneet dollarin arvon säilymiseen, ts. USA:n pystyvyyteen vastata dollarisitoumuksistaan, ovat muut maat vaihtaneet valtavassa määrin haltuunsa saamiaan dollareita kullaksi USA:n reserveistä. Ellei USA saa maksutasettaan tasapainoon, on sen joko devalvoitava dollari, mikä on sama kuin kullan hinnan nostaminen, tai lopetettava maksunsa.

Ranska lähti ensimmäisenä vaatimaan Bretton Woodsissa luodun maksujärjestelmän uudistamista. Ranskan vaatimuksiin kuuluu ensiksi, että maksutaseen vajauksen omaavien maiden on saatettava maksutaseensa tasapainoon kiinteälle pohjalle. Tällä Ranska tarkoittaa nimenomaan USA:ta ja Englantia. Toiseksi Ranska vaatii kansainvälisen valuuttakonferenssin koollekutsumista sopimaan maksujärjestelmän uudistamisesta. Mutta tämän ehtona on, että ennen konferenssia on saatava aikaan esisopimus siitä, minkä luontoinen uudistus on.

Tässä konferenssikysymyksessä Ranskan ja USA:n mielipiteet menevät kuitenkin jyrkästi ristiin USA:n pyrkimyksenä on, että uudistusta käsittelisi Kansainvälinen Valuuttarahasto (IMF), missä ratkaisut tehdään yksinkertaisella enemmistöpäätöksellä ja niissä USA:lla on bulvaanien avulla ehdoton enemmistö. Ranska sen sijaan vaatii konferenssin isännäksi ns. "Kymmenen klubia", mihin kuuluu Valuuttarahaston 10 rikkainta jäsentä, mutta jossa päätösten olisi oltava yksimielisiä ja jokaisella, siis myös Ranskalla, olisi ehdoton veto-oikeus. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että maksujärjestelmän uudistamispyrkimykset ovat jo alkuun ajautuneet umpikujaan.

Itse maksujärjestelmän uudistamisessa Ranska tähtää lähinnä dollarin ja sen "siipimiehen", punnan syrjäyttämiseen johtavina kansainvälisinä varantovaluuttoina sekä uuden, kolmannen varantoyksikön saamiseen niiden tilalle tai ainakin rinnalle.

Maksujärjestelmän uudistaminen ei ole kuitenkaan mikään irrallinen kysymys lännen etuvastakohtien sekavassa seitissä. EEC:n kriisi, Kennedyn kierroksen umpikuja, Ranskan vaatima Naton uudistaminen ym. kietoutuvat samaan vyyhtiin, joka odottaa jonkinlaista nippuratkaisua. Lähiajat eivät suinkaan osoita mitään suotuisia merkkejä tällaiselle kehitykselle, vaan päinvastoin kriisi todennäköisesti yhä pahenee.

Mahtavat sotilasmenot Englannilla

Lontoo. — Englanti kuluttaa joka minuutti sotatarkoituksiin 67 puntaa, ja tämän vuoden sotilasmäärärahat nousevat kokonaisuudessaan 2120 miljoonaan puntaan, osoitetaan 73 Englannin parlamentin jäsenen tiedonannossa, joka on äskettäin julkaistu Tribune-lehdessä.

Tiedonannossa huomautetaan, että hallitus toistaa edellisen hallituksen raskaisiin seurauksiin johtanutta politiikkaa. Se yrittää pikemminkin sopeuttaa sotilasmenot Yhdysvaltain vaatimuksiin kuin Englannin mahdollisuuksiin. Eräänä Englannin sotilasmenojen vaarallisimmista piirteistä on se, että lähts 350 miljoonaa puntaa kulutetaan ulkomaanvaluutassa.

Se, että joukkojamme on sijoitettu hajalleen kaikkialle maapallolle, on perussyynä maksutasevaikeuksiin, osoitetaan tiedonannossa ja siinä ehdotetaan sotilasmenoja pienennettäviksi välittömästi ainakin neljänneksellä.

Eräänä keinona säästämiseen parlamentin jäsenet osoittavat ennen kaikkea Englannin Länsi-Euroopassa olevan 50-tuhantisen armeijan pienentämisen. Toinen 50 tuhatta miestä käsittävä armeija on sijoitettuna kaukoitään ja se maksaa maalle 225 miljoonaa puntaa joka vuosi. Keski-idässä, Kyproksella ja Adenissa olevat tukikohdat maksavat Englannille 125 miljoonaa puntaa. Neljäs säästämisen mahdollisuuksia tarjoava alue on ns. "ehkäisevät ydinaseet". Tiedonannossa esitetään painavia syitä sen puolesta, että Englannin tulisi kieltäytyä omista ydinaseista.

Suuren helpotuksen raha-asioissa tuottaisi myös sen tiedemiesten ja insinöörien armeijan vapauttaminen joka nyt työskentelee monilukuisten sotilaallisten suunnitelmien parissa.

Algerian--Ranskan öljysopimus valmis

Alger. — Ranska ja Algeria allekirjoittivat äskettäin uuden sopimuksen, joka antaa Algerialle suuremman osuuden öljy- ja kaasurikkauksista Saharan autiomaassa.

Sopimuksen mukaan Ranska ja Algeria etsivät ja käyttävät hyväkseen näitä aikaisemmin käyttämättömiä luonnonvaroja 50 : 50 suhteessa.

Sopimus lisää myös Algerian osuutta Ranskan markkinoilla. Ranskan markkinoille menee tätä nykyä 60 prosenttia Algerian öljyntuotannosta. Sopimus allekirjoitettiin Pariisissa.

Algerian teollisuusministeri Belail Abdessalam sanoi äskettäin Pariisissa, että ranskalaiset ja algerialaiset yhtiöt jakavat tasan kaikki uudet öljylöydöt, joita tehdään 112 000 neliökilometrin suuruisella alueella.

Tämän toimenpiteen lisäksi — joka on omiaan auttamaan Algeriaa pystymään hoitamaan oma taloutensa — Algeria saa lisätuloa luonnonvaroistaan nostamalla asteettain öljyoikeusmaksuja perinteellisestä 50 prosentista 55 prosenttiin, lisäsi ministeri.

PÄIVÄN PAKINA

JENKKIEN "KULTTUURIA"

Oli ennen aika jolloin Hollywoodin tähtinäyttelijät ja elokuvakustantajatkin pitivät loistavia puheita siitä, että taiteeseen ei saa liittyä mitään asiaa, että oikeaa luovaa taidetta on vain taiteelle omistettu sellainen ja että tähtinäyttelijäin ei sovi missään tapauksessa sekaantua politiikanteKoon.

Ne ajat ovat kuitenkin olleet ja menneet.

Ilolla on kuitenkin todettava se, että suuri, ellei suurin osa Hollywoodinkin tähtinäyttelijöistä osallistuu joko tavalla tai toisella erinäisiin kansanliikkeisiin paremman elämän puolesta; taisteluun neekerien oikeuksien ja yleensä kansalaisvapauksien puolesta, toimintaan kansainvälisen rauhan puolesta jne.

Mutta on niitä näköään Hollywoodin täyhtinäyttelijöidenkin keskuudessa poliittisesti puhuen aika mätämunia, joiden nimeä ja arvovaltaa sekä kansansuosiota yritetään käyttää jopa Vietnamin likaisen sodan hyväksi; vietnamilaisten kylien ja majojen pommittamisen, vietnamilaisten sairaalain ja liikennekeskusten tuhoamisen, vietnamilaisten isänmaanystävien rääkkäämisen, pahoinpitelyn, silpomisen ja tappamisen, sekä Yhdysvaltain suurpääoman yleisten riistomahdollisuuksien laajentamisen hyväksi Vietnamissa.

Yksi tällainen Hollywoodin valkokankaan urho on kuulemma "Perry Mason" televisio-ohjelman sankari, asianajajan osalla esiintyvä Raymond Burr, joka on viimeaikoina vieraillut Vietnamissa viisi kertaa.

Perry Masonin ohjelmassa mr. Burr esiintyy syytettyjen, siis vähempiosaisten puolustajana ja on siitä roolista saanut ymmärrettävää myötätuntoa osakseen. Mutta kun hänen kerrotaan nyt lähtevän poliittiselle puhujamatkalle siinä mielessä, että saisi mobilisoitua yhdysvaltalaisten myötätuntoa ja kannatusta Washingtonin sotatoimille Vietnamin sissejä sekä aseettomia siviilejä, niin naisia kuin lapsiakin vastaan, niin tuskinpa siitä kunnian kukko hänelle laulaa.

Kuuluisa koomikko, Bob Hope, jonka ihmisanatomian vissien osien lähettyvillä liikkuvaa "taidetta ei allekirjoittanut ole koskaan voinut pitää korkeassa kurssissa, on kuulemma myös kovasti huolissaan Yhdysvaltain Vietnamista saamasta jobin postista, että hän on lähettänyt ulkoministeri Dean Ruskille sähkeitä ja kiusannut kuulijoitaan puhumalla entistä kovempien otteiden tarpeellisuudesta Vietnamia vastaan.

Luultavaa kuitenkin on, että hänenkään "taiteelliset" osakkeensa eivät nouse kiivailusta vietnamilaisten tappamisen puolesta.

Jokatapauksessa on sanottava, että henkilön täytyy olla jonkun verran hirtehishuumoriin rakastunut, jos hän jaksaa sellaisilla asioilla liikkuvan miehen "kaskuille" nauraa.

Kuten Bob Hope, Perry Masonina esiintyvä Raymond Burr vaatii myös lujempia otteita Vietnamia vastaan ja pitää puheita siitä, että Yhdysvaltain pitäisi ryhtyä koko Kaakkois-Aasian poliisiksi vetämällä "kilven Kaakkois-Aasian vapaitten maiden ympärille".

Bob Hope haluaa puolestaan, että Setä Samuli löisi isännän nyrkkiä miltei kaikille kansoille.

Ulkoministeri Ruskille äskettäin lähettämässään sähkeessä mr. Hopen kerrotaan vaatineen, että Yhdysvallat lopettaa ilman muuta kaiken avunannon kaikilta niiltä mailta, jotka antavat Vietkongille aseita, tai varaavat Vietnamin sisseille tai niiden ystäville aseita jne.

Täytyy sanoa, että kovia poikia ovat nämä herrat tähtinäyttelijät.

Asia erikseen on, auttaako heidän sotaisuutensa pitkän päälle sen paremmin heidän taiteellista uraansa kuin jenkkien hyökkäyssotaakaan.

— Känsäkoura.

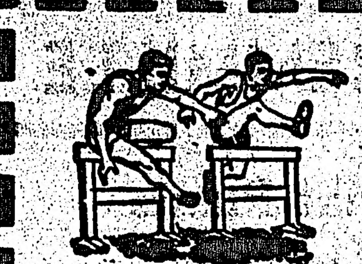

Urheilua

Kievin kisojen tulossato

Kuten on aikaisemmin kerrottu, Neuvostoliiton miehet voittivat Yhdysvaltain miehet ensimmäisen kerran Kievissä elokuun alussa pidetyssä yleisurheilumaaottelussa pistein 118—112. Etumatka olisi ollut hieman suurempikin, mutta Neuvostoliiton miesten juoksu pitkässä viestissä hylättiin, aiheuttaen se isäntämaalle kolmen pisteen menetyksen.

Naisten lajeissa Neuvostoliitto oli ylivoimainen ja luovutti voiton vierailijoille vain 200 metrin juoksussa. Pisteet olivat naisten kohdalta 66,5—43,5.

TULOSLUETTELO

Miesten maaottelu

400 m aidat: 1) Worren Grawley USA 50,2, 2) Vasili Anisimov NL 50,3, 3) Ronald Whitney USA 50,7, 4) Anatoli Kozakhov NL 52,5.

200 m: 1) Adolph Plummer USA 20,8 2) Amin Tujakov NL 20,9, 3) Boris Savtshuk NL 21,0, 4) James Hines USA 21,1.

Kiekko: 1) David Weill USA 58,66, 2) Kim Buhantsev NL 57,88, 3) Jay Silvester USA 57,38, 4) Vladimir Trusenev NL 55,44.

5000 m: 1) Pjotr Bolotnikov NL 13.54,2, 2) Robert Schul USA 13.54,4, 3) Ronald Larrieu USA 13.54,8, 4) Kestutis Orentas NL 14.00,8.

1500 m: 1) Jim Grelle USA 3.39,2, 2) Jim Ryun USA 3.40,4, 3) Ivan Belitski NL 3.42,0, 4) Oleg Raiko NL 3.44,4.

Kolmiloikka: 1) Aleksander Zolotarev NL 16,50, 2) Art Walker USA 16,34, 3) Anatoli Shvets NL 16,11, 4) Darrell Horn USA 15,92.

3000 m:n esteet: 1) Viktor Kudniski NL 8.31,8, 2) Adolfas Alexeyunas NL 8.35,0, 3) George Young USA 8.44,8, 4) Jeff Fishback USA 8.51,0.

4 x 400 m: 1) USA 3.05,8, (Neuvostoliiton juoksu hylättiin).

Korkeus: 1) Valeri Brumel NL 218, 2) Viktor Bolshov NL 218, 3) Ed Caruthers USA 210, 4) Otis Burrell USA 210.

Keihäs: 1) Janis Lusis NL 85,68, 2) Mart Paama NL 81,18, 3) Larry Stuart USA 78,00, 4) William Floerke USA 75,30.

10-ottelu: 1) Mihail Storozhenko NL 7883, 2) William Toomey USA 7729, 3) Rein Aun NL 7556, 4) Russel Hodge USA 4721.

Naisten maaottelu:

200 m: 1) Edith McGuire USA 23,1, 2) Wyomia Thyus USA 23,3, 3) Vera Popkova NL 23,5, 4) Ljudmila Samotesova NL 23,8.

80 m:n aidat: 1) Irina Press NL 10,5 (uusi NL:n ennätys), 2) Galina Bystrova NL 10,7, 3) Rosie Bonds USA 10,9, 4) Cherrie Sherrard USA 10,9.

Pituus: 1) Tatjana Shtshelkanova NL 671 (uusi NL:n ennätys), 2) Tatjana Talisheva NL 641, 3) Willye White USA 630, 4) Sonia Guss USA 577.

800 m: 1) Tamara Dmitrieva NL 2.06,4, 2) Marie Mulder USA 2.07,3 (uusi USA:n ennätys), 3) Tamara Dunaiskaja NL 2.07,5, 4) Sandra Knott USA 2.11,4.

Kuula: 1) Tamara Press NL 18,46 (uusi ME), 2) Nadezhda Tshizhova NL 16,82, 3) Lynn Graham USA 15,28, 4) Cynthia Wyatt USA 14,00.

Maaottelun ihmetyttö

Kiev. — Naisten 800 metrin juoksun kakkonen, Marie Mulder, jonka olemassaolosta asiantuntijat saivat tietää vasta kaikkiaan kuukausi sitten, on lyönyt ihastuksella kaikki kieviläiset urheilukärpäsen puremat. Hänen ennätyksensä on yksi maaottelun suursaavutuksia, sillä hän on sen nuorin osanottaja. Tämä koulutyttö Sacramentosta on vain 15-vuotias. Hänen iässään ei ole vielä kukaan muu tehnyt sellaisia tuloksia maailman kilparadoilla.

—•—

Raija Mustoselle keihään SE 51,95

Sodankylä. — Lapin Veikkojen sunnuntaisissa kilpailuissa saatiin nähdä uusi Suomen ennätys keihäänheitossa. Lapin Lukon Raija Mustonen sai tuloksen 51,95. Toistaiseksi vahvistamaton ennätys 51,82 oli Kaisa Launelan nimissä.

Tuuli haittasi useita lajeja, mutta Niilo Hangasvaara, Lapin Lukko, heitti kiekkoa 55,06. Aulis Kairennon tulos oli tällä kertaa 470. Keihästä heitti Heikki Könönen 71.86.

TILATKAA

PUNALIPPU

$1.00 VUOSIKERTA

PUNALIPPU on Neuvosto-Karjalan Kirjailijaliiton kaunokirjallinen julkaisu, aikaansa seuraava virkeä kulttuurilehti, sillä on hyvä avustajakunta ja laaja lukijapiiri Neuvostoliitossa ja ulkomailla. Se ilmestyy suomen kielellä kuusi kertaa vuodessa, 128 sivuisena ja runsaasti kuvitettuna.

PUNALIPUSSA julkaistaan Karjalan kirjailijain teoksia, proosaa ja runoutta sekä suomennoksia neuvostokirjallisuudesta. Lehti tarjoaa lukijoilleen novelleja ja kertomuksia, runoja, näytelmiä, kuvauksia, muistelmia ja kirjoitelmia, reportaasheja, kirjaesittelyjä ja arvosteluja.

★

TILATKAA

NEUVOSTOLIITTO

Kerran kuukaudessa ilmestyvä kuvalehti. Tilaushinta:

$2.50 VUOSIKERTA

Tämä julkaisu esittelee Neuvostoliiton näköaloja kansainvälisiltä asioista; sen kirjeenvaihtoverkostoon kuuluu julkisuustoiminnan johtaja, tiedemiehiä ja kirjailijoita, jotka ilmaisevat omat mielipiteensä päivänpolttavista ongelmista. Siitä löytyy laajoja reportteja maan ekonomiasta, tieteestä, kulttuurista, taiteesta, kasvatustyöstä, urheilusta, työnteosta sekä Neuvostoliiton elämän muilta aloilta. Julkaisu käsittää 56 suurikokoista sivua, paljon ja erinomainen kuvitus.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited

BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

MITÄ TAPAHTUU VAKL:SSA?

Heinäkuussa Amsterdamissa pidetty VAKLn (ns. Vapaiden Ammattiliittojen Kansainvälinen Liitto) 8. kongressi sujui täysin vastakkaisissa tunnelmissa kuin kolme vuotta sitten Berliinissä pidetty. Lehtitietojen mukaan vuoden 1962 kongressia luonnehtivat "suuret menestykset ja toiveikkuus" järjestön vaikutusvallan kasvusta, talouden vahvistumisesta ja tuloksellisesta työstä erityisesti kehitysmaissa. Nyt todettiin että optimismi on ollut sinisilmäistä ja että VAKLn menestykset ovat olleet näennäisiä, jotka elämän kova todellisuus on haihduttanut. Nyt valitettiin sitä, että kehitysmaiden ammatillisten järjestöjen johtajilla ei ole ollut "vapaille ammatillisille järjestöille" ominaista ideologiaa, joka olisi vahvistanut järjestöjen toiminnallisia edellytyksiä. Samalla todettiin että monet Afrikan itsenäistyneiden maiden kuten Tansanian, Kenian, Algerian ja Marokon ammatilliset järjestöt ovat eronneet VAKL:sta, että monet niistä ovat ottaneet vastuuta maansa kansantalouden kehittämisessä ja tulleet siten valtiojohtoisiksi järjestöiksi jne.

NYRKKIPELI EI KÄY

Lehtitiedoista selviää, miten kehitysmaiden ammatillisten järjestöjen tukeminen on ajoittain ollut varsin kovakouraista. Mm. ruotsalainen lehtimies B. Viklund toteaa kongressiselostuksessaan, että nyrkin pöytään iskeminen ei enää käy. Ammatillisten järjetöjen toiminnan tukeminen vaati pitkäjännitteistä ohjelmaa, hän sanoo.

VAKL:ssa esiintyvät vaikeudet ja vastoinkäymiset johtuvat suurelta osaltaan siitä, että sen piirissä on ollut kaksi, ehkäpä useampiakin kehitysmaita koskevaa poliittista linjaa. USA:n ammatilliset järjestöt ovat 60-luvun alkupuolella pyrkineet hävittämään kehitysmaista eurooppalaisten ammatillisten järjestöjen vaikutuksen ja korvaamaan sen omallaan. Tämä on automaattisesti johtanut siihen, että kehitysmaiden ammatilliset järjestöt ovat nyt ay-liikkeen itä—länsi-ristiriitojen piirissä.

Tilannetta pidetään kestämättömänä, jos USA:n ammatillinen keskusjärjestö AFL—CIO ja sen toimihenkilöt aikovat jatkuvasti tukea maansa hallituksen kehitysohjelmaa ja loitota VAKL:sta. VAKL:n periaatteille ja toiminnalle pidetään sopimattomana, että sen New York-in toimiston päällikkö Irving Brown on myös USA:n valtion ja ammatillisten järjestöjen yhteistyöelimen johtaja. Amerikkalaiset järjestöt tukevat yksipuolisesti mm. Tanganjikan työrintamaa, jolla ei selostuksien mukaan ole mitään yhteistä vapaiden ammatillisten järjestöjen kanssa.

Ristiriitojen kärkevyyttä kuvastaa sekin, että amerikkalainen ammattiyhdistysjohtaja Meaney oli ennen kongressia lehdistölle antamassaan haastattelussa syyttänyt VAKL:n sihteeristöä järjestön varojen tuhlaamisesta, homoseksualismista jn. e. Näiden syytösten vuoksi VAKLn pääsihteeri Omer Becy uhkasi erota tehtävästään. Meaney kutsuttiin järjestön toimistoon, jossa hän selitteli tarkoittaneensa syytöksillään vain VAKL:n muuttamista koko maailman käsittäväksi kommunismin vastaiseksi taistelujärjestöksi. Tiettävästi henkilökohtaiset erimielisyydet saatiin tasoitetuiksi. Mutta luopuvatko amerikkalaiset omasta politiikastaan, sen tulevaisuus näyttää.

TALOUDELLISESTA YHTEISTYÖSTÄ

Kongressissa käsiteltiin myös taloudellisen yhteistyön ongelmia ja todettiin yhteistyön olleen hyödyllistä pääasiassa teollistuneille maille. Ne ovat tulleet entistä rikkaammiksi kehitysmaiden kustannuksella. Tuntuvinkaan kehitysmaiden apu ei ole poistanut tätä epäkohtaa. Uudistuksia tarvitaan. Valittaen kuitenkin todettiin, että eräät teollisuusmaidenkin ammattiyhdistysliikkeen johtajat vastustavat vapaakauppajärjestelmän kehittämistä. He arvelevat, että heidän maansa teollisuutta voidaan suojella ja työllisyystilannetta parantaa rajoittamalla kansojen taloudellista yhteistyötä.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Eräiden VAKL:iin kuuluvien kansallisten järjestöjen jäsenmäärän todetaan vähentyneen. Poikkeuksena on Turkki, jossa ammatillisten järjestöjen oikeudet työehtosopimusten solmimiseen on vahvistettu v. 1963 lakisääteisesti. Niiden jäsenmäärä on moninkertaistunut. Erittäin huolestuttavana pidettiin USA:n ammatillisten järjestöjen heikentymistä.

VAKL:n talous oli kongressin vaikeimpia asioita. Erityisen huomion kohteena oli ns. solidaarisuusrahaston varojen kartuttaminen ja varojen käyttö. Todettiin, että AFL-CIO oli maksanut v. 1964 vain 250,000 dollaria ja v. 1965 ei mitään. Jos taloudellinen tuki heikkenee, joutuu VAKL:n talous suuriin vaikeuksiin. Eri ammattialojen kansainväliset liitot ja alueelliset järjestöt jäävät vaille keskusjärjestöjen tähän saakka myöntämiä avustuksia. Erityisesti toivottiin, että AFL—CIO sekä Länsi-Saksan ja Itävallan ammatilliset järjestöt luopuisivat rinnakkaisista poliittisluontoisista pyrkimyksistään ja keskittyisivät VAKL:n politiikan toteuttamiseen. Huomautettiin myös, että AFL-CIO tarvitsee enemmän VAKL:oa kuin VAKL sitä.

Ruotsin Ammattijärjestön lehdistö, josta edellä esitetyt tiedot on saatu, toteaa, että kongressi oli monien vaikeiden ongelmien edessä. Ristiriitoja oli mm. VAKL:n hallintoelinten kokoonpanosta. Kongressi hyväksyi päätöslauselmat yksimielisesti sen jälkeen, kun erimielisyydet oli valiokunnissa selvitetty. Päätökset eivät tätä kirjoitettaessa ole käytettävissä.

RUOTSALAINEN KOMMENTTI

Rolf Remble Stockholms Tidninnissä arvioi kongressia seuraavaan tapaan: VAKL:n kongressin valmistelukaudella esiin nousseista kiistakysymyksistä ja niiden käsittelystä kongressisssa on ollut aivan liian vähän tietoja lehdistössä. Hän ihmettelee mitä tarkoitetaan "ilmapiirin selkenemisellä". Amerikkalainen ammattiyhdistysjohtaja Meaney puhui sävyisämmin! Hän lupasi miljoonia VAKL:lle mutta avun ehtona on, että VAKL on poliittisesti neutraali. Se merkitsisi nykytilanteessa, että VAKL:n politiikan määräisivät amerikkalaisten ammatillisten järjestöjen asenteet, jotka epäilyttävästi muistuttavat Amerikan virallista ulkopolitiikkaa. Se kuten tiedämme pitää missä tahansa maailmassa tapahtuvia sosiaalisia mullistuksia vapaudelle vaarallisina, kommunistisina, USA:n turvallisuutta uhkaavina.

Kirjoittaja toteaa edelleen, että pahinta on ettemme voi olla täysin varmoja siitä, että VAKL torjuu sen tyyppisen puolueettomuuden jota Meaney suosittelee.

VAKL näyttää joutuneen rakenteensa uhriksi. Sen sijaan, että sosiaalinen vapauttaminen tulisi olla sen päätehtävä ja menettelytavat toissijaisia on käytännössä jouduttu tekemään päinvastoin. Tilanne on traaginen ja vaarallinen. Ellei VAKL pian muuta luonnettaan sille tulee tuottamaan suuria vaikeuksia välttääkseen sen napalmin hajun, jolla pyritään tukahduttamaan Kaakkois-Aasian sosiaalinen vapausliike.

Kun Ruotsin edustajat palaavat kongressista kotiin, he antavat täydellisemmän selvityksen siitä mitä tapahtuu VAKL:ssa. Me tarvitsemme sitä keskustelua johdannoksi keskusteluun joka on käytävä Ruotsin ammattiyhdistysliikkeessä mahdollisimman pian määritelläksemme suhteemme VAKL:oon, kirjoittaa Rolf Remble. — DLP.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — "Isku Park" viettää 35-vuotisjuhlaansa. Silläkin on historiansa. Kapitalistisen maailman yleisen talouspulan alkamisen vuosina löytyi täältä sellainen paikka, johon pysähtyi useampia yksinäisiä miehiä, North Branch suomalaisen asutuksen Port Arthurin puoleisen laidan lähellä.

CSJ:n Port Arthurin osaston toimesta ostettiin sieltä maa-alue, johon alettiin rakentaa tanssilavaa ja ravintolahuoneistoa. Silloin sai paikka nimekseen "Punainen puisto". Rakennustyöt, samoin kuin puhdistustyöt tehtiin etupäässä talkootyöllä. Se käsitettiin erikoisesti kesätoiminnan keskukseksi, jota osaston ohella käyttivät työttömäin ryhmät, metsätyöläisten unio ja vuokralaisena muutkin työväen järjestöt.

Sodan jälkeen uudelleen toimintojen järjestyessä CSJ:n Port Arthurin osasto päätti puiston merkitä kirjoihin Isku Park-nimellä siten erikoisesti korostaen nuorison toimintaa voimistelun ja urheilun alalla ja on se sellaisenaan kaikissa virallisissa asiapapereissa rekisteröitynä Isku Park.

Nyt on se ollut toiminnassa 35 vuotta. Sitä on laajennettu moneen otteeseen, siirretty huoneistoja ja rakennettu uusia. Samoin on urheilukenttä ja juoksurata kunnostettu Canadan suomalaisten parhaaksi. Myöskin eri kansallisuuksien kulttuurijärjestöt ja osuusliikkeet ovat omaksuneet sen kesäjuhlapaikaksi. Tässä ominaisuudessa ensi sunnuntaina, elokuun 15 pnä, on se vuokrattu Workers' Benevolent Association-nimisen työväen vakuutusjärjestön piknekkiä eli kesäjuhlaa varten.

Iskun Puiston 35-vuotisjuhlan kunniaksi on järjestetty kabarettitanssit perjantaina, elokuun 20 p. Tarjoilu alkaa kello 7 illalla ja tanssi kello 9 illalla. Ystäviä kaupungista ja maaseudulla kehoitetaan hankkimaan kutsulippu etukäteen. Terve näkemiin.

* * *

Täällä kunnallisten laitosten työläiset ovat viime aikoina saaneet korotuksia. Viimeisin oli palkkakorotus kunnan poliisille, lisäys 5.75% entisiin palkkoihin, joten nykinen palkka on keskimäärin $453.75 kuukaudessa.

* * *

Superior-järvestä kalastukseen tarvitaan nyt erikoislupa, sillä lohikalastusta siten helpotetaan. Lupia on saatavissa kaikista Superior-järveä ympäröivien alueiden luonnonsuojeluvirastoista ja myös maa- ja metsävirastoista.

Nahkiaisten (lamprey) tuhotyön vaikutus on supistunut, joten on tapahtunut "parannusta lohikannan eloonjäämisessä", on kerrottu.

* * *

Pankin ryöväyksen suoritti mies perjantaina kello 12.13 päivällä. Mies käveli Canadian—Imperial Bank of Commercen tässä Bay ja Algoma-katujen kulmassa olevaan haaraliikkeeseen, näytti revolverin ja ruskean laukun liikkeenhoitaja Douglas Jeffreylle ja vaati laukun täyttämistä rahalla. Liikkeenhoitaja antoi laukun lähimmälle apulaiselle, joka täytti sen ohjeen mukaisesti ja vajaan kolmen minuutin kuluttua oli ryöväri poistunut Fort Williamiin päin. Myöhemmin ilmoitettiin laukkuun sullottujen rahojen yhteissumman olleen yli kaksituhatta dollaria.

Saman pankin Red Rockin haaraliikkeessä suoritettiin ryöväys vuosi sitten, mutta silloin kahden aseistetun poikasen varastamat rahat, $45,000, saatiin myöhemmin takaisin. — ATH.

Painottomuus ja tärinä haitallisia

Moskova. — Tunnettu neuvostoliittolainen geneetikko Nikolai Dubinin lausui, että avaruuslennoilla ei suurin elimistöön kohdistuva vaara olekaan säteilyn, vaan painottomuuden ja tärinän taholta. Tämä on todettu täsmällisesti hedelmäkärpästen avulla, joita lähetettiin avaruuteen [illegible] kanssa, jotta kaikki epäsuotuisat vaikutukset voitaisiin tarkistaa.

Hedelmäkärpänen on kokeissa edullinen siksi, että se jo 10—12 päivän kuluttua uusii sukunsa ja voi lisääntyä avaruudessa.

Painottomuustilan seurauksena sekä tärinän vaikutuksesta hedelmäkärpäsen kromosomeissa tapahtui geneettisiä muutoksia. Nämä muutokset ilmenivät organismin toisessa polvessa. Tiedemiehet havaitsivat tällaisia muutoksia myös niissä yksilöissä, jotka oli lähetetty avaruuteen.

"TOIVEAJATTELUA"

Länsisaksalaisen hiili-, teräs- ja koneteollisuusyhtymä Kruppin päävaltuutettu Berthold Beitz on tunnettu vilkkaista liikepuuhistaan Neuvostoliiton ja useiden Itä-Euroopan sosialististen maiden kanssa. Tässä on ollut normaalia kaupankäyntiä, jota esiintyy päivästä toiseen yhä enemmän idän ja lännen kesken. Mutta Beitz ei ole ainoastaan myynyt itään koneita ja jopa kokonaisia tehtaita sekä saanut niistä maksuksi tavaraa tai valuuttaa. Hän on tullut tunnetuksi myös suunnitelmistaan rakentaa edustamansa firman ja eräiden Itä-Euroopan maiden kanssa yhteisesti teollisuuslaitoksia siten, että Krupp toimittaisi koneet ja teknisen tietouden ja asianomaiset sosialistiset maat asettaisivat käyttöön maan rakennusaineet ja työvoiman.

Eräs Beitzin tärkeimmistä työskentelykohteista on ollut Puola. Näitä yhteistyöneuvotteluja on todella käyty ja myös suunnitelmia laadittu. Mutta lännessä on vedetty tästä aivan omalaatuisia johtopäätöksiä. Niinpä useat lännen propagandakeskukset ovat levittäneet tietoa, että näistä mahdollisissa yhteisesti rakennettavista yrityksistä tulisi jotakin erityislaatuisia kapitalistissosialistisia tuotantolaitoksia, joiden avaimet olisivat jonkin kapitalistisen firman käsissä ja joka pidemmälle vietynä johtaisi suoraan kapitalististen tuotantosuhteiden palauttamiseen asianomaisissa sosialistisissa maissa.

Mistään tällaisesta ei luonnollisestikaan voi olla kysymys. Sikäli kuin teollisuuslaitosten rakentamisesta yhteisin yrityksin on ollut kysymys, kuuluvat ne alunperin asianomaisille sosialistisille maille. Ulkomaalainen firma toimittaa koneita ja tuo mukanaan teknistä tietoutta ja antaa niitä korvaukseksi luotolla 5—8 vuoden maksuajalla, mikä normaalin kansainväliseen tapaan maksetaan lyhennyksien muodossa ja korkojen kanssa takaisin.

*

Puolalaisessa Trybuna Ludy-lehdessä on julkaistu kyllin arvovaltainen ja tyhjentävä vastaus kysymykseen, mistä itse asiassa on kysymys: Lehti kirjoittaa mm:

Tällaisen propagandan levittäjät kuvittelevat, että viranomaiset sallisivat vieraan pääoman rakentaa Puolaan teollisuuslaitoksia muodossa taikka toisessa. Näiltä puuttuu kuitenkin täydellisesti todellisuuden taju. Ei voi tulla kysymykseenkään, että jokin kapitalistinen konserni voisi saada Puolassa haltuunsa jonkin tuotantoalan tai yrityksen. Tuotantovälineiden sosialistinen omistus on hallitusmuotomme pyhä perusta.

*

Kyllä Beitz käy Krupp-yhtymän puolesta kauppaa Itä-Euroopan sosialististen maiden kanssa taloudellisten hyötynäkökohtien pohjalla. Jos Beitzin mielessä on jotakin muuta, niin kyllä hän on pitänyt visusti sen sisässään. Beitz tietää hyvin, että poliittisten ehtojen tyrkyttäminen veisi kaupat auttamattomasti umpikujaan. Lännen propagandakeskuksille Beitzin niin kuin muiden länsifirmojen kaupat sosialististen maiden kanssa ovat antaneet aiheen väittää, että sosialistiset maat muuttuvat muka kapitalistisiksi tämän kaupan seurauksena. Tämä on utopistista toiveajattelua.

*

Sosialistiset maat ovat rakentaneet kehitysmaihin ja jopa kapitalistisiinkin maihin satoja tehtaita. Sosialistisissa maissa ei ole kuitenkaan väitetty, että tämä muuttaisi kapitalistiset maat sosialistisiksi. Mutta idän ja lännen välinen kauppa ei ole suinkaan vailla suurta poliittista merkitystä. Tämä kauppa nimittäin palvelee kansainvälisen jännityksen lieventämisen ja samalla rauhanomaisen rinnakkaiselon asiaa.

Kras.

Lottahenki ei ota tulta Ruotsinmaalla

Göteborg. — Ruotsin naisten asevelvollisuus voi tulla ajankohtaiseksi kymmenen vuoden sisällä, sanoi Göteborgin lottayhdistyksen puheenjohtaja Ingegerd von Gerber. Ruotsin lottaliikkeen jäsenmäärä on muutaman viime vuoden aikana kutistunut 100.000 jäsenestä 90.000:een. Ellei alokkaiden määrä ala nousta, täytyy ruveta soveltamaan samaa pakkoa kuin miehiinkin nähden, ts. naisten yleistä asevelvollisuutta. Monet lotat jättävät yhdistyksen muutaman vuoden kuluttua, ja uusien saaminen on hankalaa, selittää rouva von Gerber.

TYÖVÄENPUOLUEET YHTEISTYÖHÖN RAUHAN SÄILYTTÄMISEKSI

Moskova. — Jos Sosialistinen Internationaali todella pyrkii näyttelemään itsenäistä roolia kansainvälisissä asioissa ja olemaan rauhan välineenä, se voi saavuttaa tämän vain puolustamalla johdonmukaisesti työväenliikkeen ja demokraattisten joukkojen kansainvälisiä etuja, kirjoitti Pravda artikkelissaan, joka käsittelee sosialidemokraattien suhdetta Yhdysvaltojen aggressiopolitiikkaan.

Artikkelin tekijät, A. Weber, ja A. Tshernjajev esittivät esimerkkejä työtätekevien sosialidemokraattien joukkoesiintymisistä, varsinkin Ranskassa, Italiassa, Englannissa, Canadassa, Ruotsissa sekä Japanissa USA:n aggressiivisten toimenpiteiden johdosta Vietnamissa. Samalla he toteavat, että joukkoliikkeen laajuus, erityisesti suurimmissa kapitalistisissa maissa, ei läheskään vielä vastaa uhkaavaa vaaraa. Merkittävässä määrin tämä voidaan selittää sillä, että useimpien sosialististen puolueiden johdon asenne on välttelevä ja väliin suorastaan negatiivinen tai kaksiselitteinen. Ja kuitenkin tilanne vaatii aktiivisia toimenpiteitä kaikilta järjestyneiltä demokraattisilta voimilta.

Tämä asettaa myös sosialistit vakavaan vastuuseen.

Vietnamin nykyiset tapahtumat tarjoavat uskoaksemme sosialidemokraattiselle puolueille erinomaisen mahdollisuuden soveltaa käytännössä julistamiaan rauhan ja kansojen itsenäisyyden periaatteita, yrittää yhdessä muiden aktiivisesti amerikkalaista aggressiopolitiikkaa vastaan esiintyvien voimien kanssa antaa oma panoksensa kaikille demokraateille yhteiseen asiaan. Mutta sitä varten olisi omaksuttava itsenäinen ja ennakkoluuloton asenne. Olisi hylättävä kommunismin vastaiset varoitukset ja kaikilla tasoilla, joilla sosialidemokraateilla on vaikutusvaltaa, vaadittava, että USAn hallitus lakkaisi sekaantumasta Vietnamin sisäisiin asioihin samoin kuin muidenkin kansallisen riippumattomuutensa ja sosiaalisen edistyksen puolesta taistelevien kansojen sisäisiin asioihin ja että se lakkaisi tukemasta mädännäisiä marionettihallituksia, jotka tekevät kauppaa maittensa eduilla.

Ei kuitenkaan voi sanoa, etteivät sosialidemokratian johtajat olisi selvillä muodostuneen tilanteen vakavuudesta ja ymmärtäisi uhan mittasuhteita. Esimerkiksi Norjan työväenpuolueen äskeisen puoluekokouksen päätöslauselmassa sanotaan: "Jos tämä konflikti ryöstäytyy irti valvonnasta, se voi kasvaa sodaksi, jolla on laajemmat suhteet". Japanin sosialistisen puolueen puheenjohtaja Kozio Sasaki sanoi: "Meidän tulee kaikkien ymmärtää, että se on vaaraa, joka riippuu meidänkin yllämme".

Kuitenkin vain sangen harvat sosiaalistisessa internationaalisissa rohkenevat ottaa asiaan kuuluvan askeleen ja suoraa osoittaa sitä joka on syypää maailman rauhaa uhkaavaan vakavaan vaaraan. Niiden joukossa on Japanin sosialistinen puolue, joka puoluekokouksensa päätöslauselmassa tuomitsi amerikkalaisen imperialismin aggression Vietnamissa. Canadan sosialidemokraattien johtaja T. C. Douglas lausui, että Yhdysvaltain intervention edessä vaikeneminen olisi pelkuruutta ja että on tullut aika, jolloin sosialistien on rohkeasti kohotettava vastalauseen ääni, ennen kuin se on liian myöhäistä.

Useimpien sosialidemokraattisten puolueiden johto — ja nämä puolueet ovat etupäässä eurooppalaisia — rajoittuu vain joko sodankäyntisuunnitelmien arvostelemiseen tai yleisiin toivomuksiin rauhallisesta ratkaisusta. Sitäpaitsi muutamien puolueiden johto kannattaa täydellisesti USA:n toimenpiteitä. Näiden joukossa ovat Sosialistisen Internationaalin suurimpien puolueiden Englannin Labour-puolueen ja Länsi-Saksan sosialidemokraattisen puolueen johtajat.

Artikkelissa kiinnitetään huomiota sosialidemokraattisissa piireissä vallitsevaan pyrkimykseen asettaa aggression tekijä ja sen uhri samalle tasolle. Esimerkiksi Norjan ulkoministeri Lange, joka puoluekokouksessaan kehotti USA:n hallitusta lopettamaan pommitukset, lausuu, ettei USA voi kieltäytyä "velvollisuuksistaan"; että Pohjois-Vietnamin taholta on olemassa "aggressio" ja että yleensäkin käsitys kansallisista vapaustaisteluista oikeutettuina sotina on "vaarallinen". Suomen sosialidemokraattien ristiriitaisista lausunnoista ja Vietnamin sotaa koskevista epäselvistä puolittaisista arvosteluista päätellen on tärkein, mikä heitä huolettaa, USA:n arvovalta. Ranskassa muutamat SFIO:n johtajat yrittävät puolustella USA:n aggressiota viittaamalla "kommunistiseen painostukseen". Sosialidemokraattisessa liikkeessä on sellaisiakin, jotka avoimesti kehottavat kannattamaan Saigonin hallitusta. Tällaisia asenteita ilmaisee Intian "sosialistinen" sanomalehti Djanta, ja Sosialistisen Internationaaln virallinen bulletiini julkaisee näitä sen kehoituksia.

Artikkelissa mainitaan Englannin Labour-puolueen johdon kannattavan avoimesti USAn aggressiivista politiikkaa. Rikottuaan vaaleja edeltäneet lupauksensa Labour-puolueen johtajat ovat amerikkalaisiin kohdistuvissa palvelualttiudessaan menneet niin pitkälle, että ovat hyväksyneet Pohjois-Vietnamin pommituksetkin.

Tämän yhteydessä artikkelin kirjoittajat muistuttavat, että Englannin parlamenttivaalien aattona puhuttiin sosialistisissa piireissä paljon siitä, miten välttämätöntä olisi johtaa Sosialistinen Internationaali pois seisahtuneesta tilastaan ja muuttaa se kansainvälisen politiikan tehokkaaksi välineeksi. Nämä laskelmat liittyivät erittäinkin Labour-puolueen valtaantuloon Englannissa sekä sosialidemokraattien mahdolliseen voittoon Länsi-Saksan vaaleissa. Labour-hallituksen ulko-

(Jatkuu seuraavalla sivulla)

Yhteistyö on kaunista ja edistävää

(Jatkoa edelliseltä sivulta)

dessä joka paikkakunnalla viettää kotimaamme Canadan 100-vuotis juhlia.

Yhteistyö on kaunista, edistävää ja kehittävää. Ihminen joka ei pyri mihinkään, eikä tee mitään muuta kun mitä on välttämätöntä, ei voi täysin nauttia elämästä. Meillä kaikilla on kyky tuntea, kyky ajatella ja oppia. Näitä kykyjä kun kasvatamme, me samalla kasvamme ihmisenä, kehitymme ymmärtämään itseämme, sekä toisia ihmisiä ja elämää ympärillämme, ja tämän voimme parhaiden tehdä joukkotoiminnassa.

Urheilemme, mittaamme voimiamme nuoruuden tarmolla. Laulamme ja soitamme itsemme ja toveriemme iloksi. Laulamme yhdessä muiden kansojen ja rotujen kanssa. Laulamme maailman rauhan, ystävyyden ja kansojen vapauden puolesta.

Frank G. Slaughterin

UUSIA ROMAANEJA

JÄNNITTÄVÄ, ROMANTTINEN, AJATUSPITOINEN

ME PALVELEMME ELÄMÄÄ

343 SIVUA - HINTA SID. $2.75

Nuori lääkäri Spencer Brade joutuu sattumalta silminnäkijäksi, kun seurapiirikaunotar Carol Grahame yrittää tehdä itsemurhan. Brade pelastaa naisen ja vie hänet kotiinsa toipumaan. Carol Grahame paljastaa odottavansa lasta ja ehdottaa Bradelle avioliittoa luvaten ostaa tuottavan praktiikan, jos nuori lääkäri menee naimisiin hänen kanssaan ja antaa nimensä syntyvälle lapselle.

HELLÄT KÄDET

318 SIVUA - HINTA SID. $3.25

Nuori lääkäri Julian Chisholm on palannut Amerikan sisällissodasta vaikeasti haavoittuneena. Tuhotulla kotiplantaasilla häntä hoitaa hänen kaunis ja arvoituksellinen vaimonsa Jane. Etelä on voitettu, sen ylpeys murskattu. Hävinneen armeijan rippeet kulkevat ryöstellen ympäri maata ja salaperäinen Ku Klux Klan-järjestö pitää seutua kauhun vallassa.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Co. Limited

P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

VAPAUDEN JOHTOKUNNAN kokous liikkeen konttorissa keskiviikkona, elokuun 11 pnä klo 7.30 illalla.

Oikaisu

Valitettavan kommelluksen johdosta jäi suurjuhlan "iltakonserttiohjelmasta" mainitsematta kaksi hyvin pidettyä ohjelmanumeroa: pikkutyttöjen Marcia Kinoksen ja Wendy Tammen sievä duettolaulu ja Risto Hako-ojan pidetty hanurisoolo.

Ruokailu- ja seurapelitilaisuus Beaver Lakella

Maukkaan laatikkopäivällisen jälkiruokineen tarjoavat Beaver Laken naiset sunnuntaina, elokuun 15 päivänä, kello 12 päivällä. Syönnin jälkeen järjestetään seurapelejä. Tulkaa nauttimaan hauska sunnuntai-iltapäivä syönnin, rupattelun ja seurapelien puitteissa. Kahvikultaakin ryypätään hyvän kerman ja leivosten kanssa. Tulkaa kaikin ja tuokaa ystävännekin rattoisaan iltapäivätilaisuuteen Beaver Laken haalille. Tervetuloa. — A. S.

Pitkänlainen kanoottimatka

North Bay. — Seitsemän kanoottia *Ontariosta, Albertasta, Yukonista*, North West Territoriesta ja New Brunswickista lähti eilen puolisen aikaan ns. Champlainin tietä seuraten Ontarion halki Gananoqueen, mikä on 16 mailia koilliseen Kingstonista.

Tämä 600 mailin melontamatka suoritetaan kokeilumielessä Canadan satavuotisjuhlien yhteydessä v. 1967 suoritettavaa Edmonton—Montreal matkaa silmälläpitäen. Tähän Ontarion matkan koemelontaan osallistuvan 56 miehen pitäisi saapuman Gananoqueen elokuun 29 pnä.

Arnold Charbonneau Ottawasta johtaa tätä kanoottimatkaa matkustaen moottoriveneellä miesten mukana.

POIKETKAA!
LAKEWAY CONFECTIONERY
Hyvä varasto aikakausjulkaisuja, makeisia, ruokatarpeita ym.
Nelson ja John kat. kulm. Sudbury

Ajanvietelukemista
HALVALLA
"Viikonloppu"
julkaisun
IRTONUMEROITA
Nyt alennetulla hinnalla
25c kappale
Ynnä postikulut: 3 numerosta 7c, 6 numerosta 11c ja 12 numerosta 16c. Saatavana No. 15stsa No. 45 asti.

Salama surmasi 4 Ontariossa; 2 Sudburyn alueella

Salama surmasi lauantaina Ontariossa erään nuorukaisen ja 3 lasta, joista kaksi Sudburyn lähettyvillä.

Kaksi ohiolaista partiopoikaa sai kuolettavan salamaniskun Sudburyn lähettyvillä ollessaan kanootin alla eräässä pienessä saaressa sateensuojassa. Kaksi lasta kuoli Westportin lähettyvillä kun salama iski telttaan, missä nämä lapset olivat vanhempiensa kanssa.

17-vuotias James Robert Tritton ja 12-vuotias Charles Levitt, Shaker Heightsilta, O., saivat kuolettavan salamaniskun Fish järvellä, noin 20 mailia Sudburysta lounaaseen. Kolmas partiopoika, 13-vuotias James Markus vietiin lentoteitse Sudbury General sairaalaan salamaniskusta sääriinsä, niskaansa ja kasvoihinsa saamien palohaavojen vuoksi.

Partiopoikien 25-vuotias johtaja Thomas Prior, myös Ohiosta, on kertonut, että 15 poikaa käsittänyt partiopoikaryhmä oli tulossa kanooteilla Manitoulin saarelta Penage-järvelle. Myrskyn noustua pojat menivät viiden kanoottinsa kanssa saarelle. Neljä kanoottia oli saaren itärannalla, yhden kanootiin minkä alla pojat saivat surmansa noustessa maihin saaren kaakkoisrannalle. Myrskyn aikana he kuulivat kaksi terävää paukausta, mutta luulivat salaman iskeneen mannermaalle.

Myrskyn mentyä ohi partiopoikaryhmä valmistui jatkamaan matkaansa ja silloin kuultiin Markus-pojan heikko avunpyyntöhuuto. Kaksi kuolonuhria löydettiin salamaniskusta haljenneen kanoottikankaan alta. Onnettomuuden uhreille annettiin tekohengitystä kolmisen tuntia, mutta siitä ei ollut enää apua.

Westportin lähettyvillä kuoli salamaniskusta 6-vuotias Dawn Gail Polmanter ja hänen 3-vuotias veljensä Dennis Bruce kun salama iski lähistöllä olleeseen rautalanka-aitaan, hyppäsi siitä kuuden tuuman päässä olleeseen metalliseen telttapostiin ja siitä teltassa olleeseen vuoteeseen, missä lapset nukkuivat.

Lasten isä sai palohaavoja jalkoihinsa äidin selvitessä vieläkin pienemmillä vammoilla. Heidän kolmas lapsensa, 12-vuotias Patricia, sai onnettomuuden jälkeen shokkihoitoa, kuten saivat lasten vanhemmatkin.

53. kuolonuhri Sudburyn alueella

No. 17 maantiellä Walfordin länsipuolella viikon vaihteessa tapahtunut auto-onnettomuus vei 53:nnen ihmishengen Sudburyn piirissä tänä vuonna.

Tapaturmassa kuoli 31-vuotias Oliver Gagne, Blind Riveriltä. Autoa ajanut 20-vuotias nainen, Ethel Payette, myös Blind Riveriltä, on Espanolan sairaalassa, mutta hänen sanotaan voivan suhteellisen hyvin. Poliisien arvelun mukaan miss Payette nukahti ohjauspyörän taakse ja ajoi auton kalliota vasten mäsäksi.

Tilatkaa Vapaus!

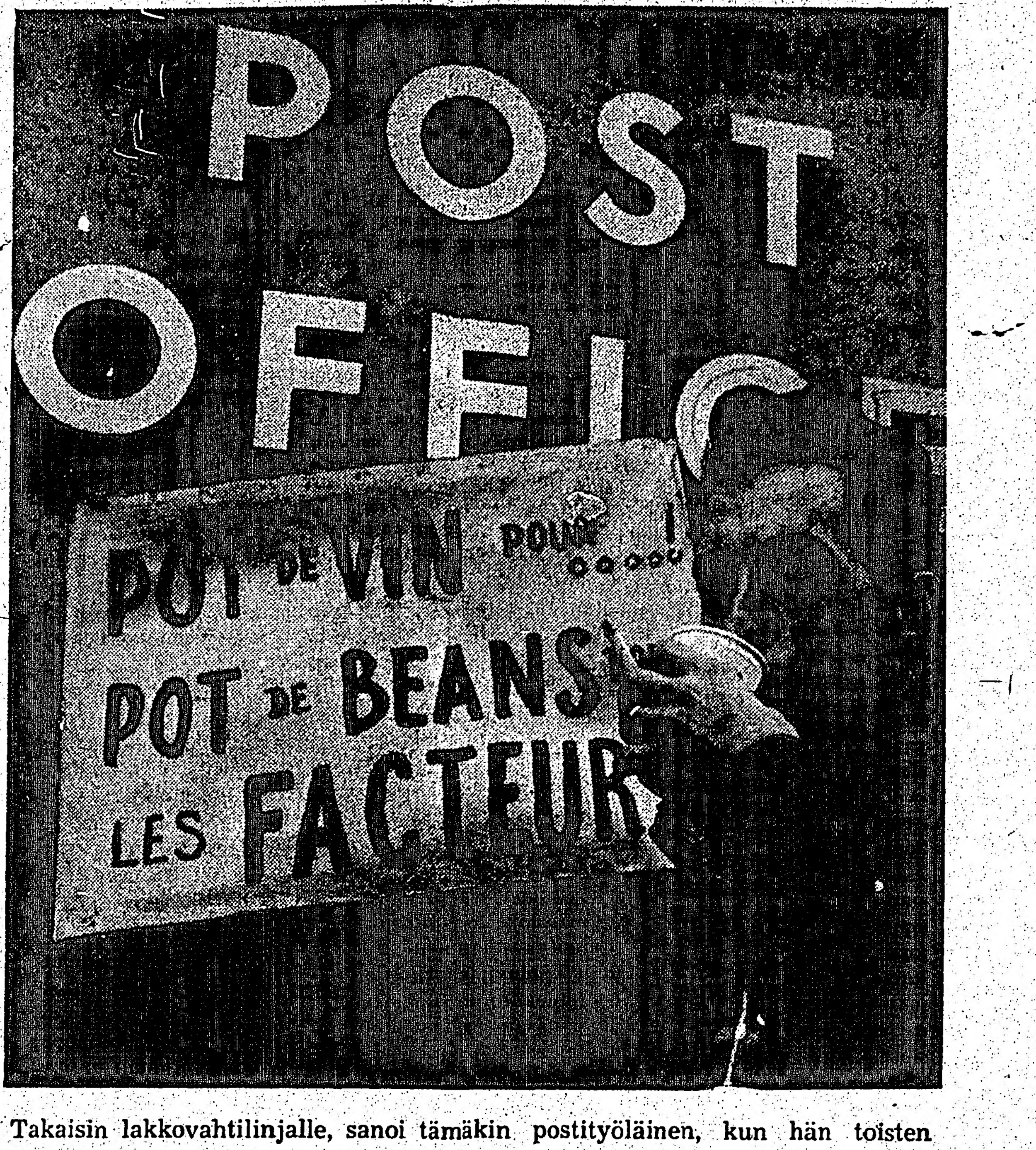

Takaisin lakkovahtilinjalle, sanoi tämäkin postityöläinen, kun hän toisten montrealilaisten työtoveriensa kanssa päätti, että "me emme anna periksi".

Violet Heikkilä kuoli sunnuntaina

Sudburyn seudulla suurimman osan elämästään asunut Violet Heikkilä (o.s. Sainio), Whitefishista, kuoli sunnuntaina Sudbury Memorial sairaalassa. Hän oli 49-vuotias. Suremaan jäi lähinnä miehensä Esa Heikkilä, kaksi tytärtä: Janice ja mrs. Rene Desjardin, kummatkin Whitefishissä, yksi lastenlapsi; isänsä Verner Sainio Wanupissa ja kolme siskoa: mrs. Oiva Kaukolin, mrs. Leo Wiita Wanupista ja mrs. Jack Sheare, Torontosta.

Sudburyssa syntynyt Violet Heikkilä asui perheineen Sudburyssa vuoteen 1950 asti, jolloin he muuttivat vähäksi ajaksi Torontoon palaten kuitenkin pian takaisin, asettuen asumaan Whitefishiin.

Vainaja lepää Jackson and Barnard hautaustoimistossa, 233 Larch St., ja haudataan keskiviikkona kello 1 ip. Whitefishin hautausmaahan.

Lentorikosta pelastuneilla vain naarmuja

Sudburylainen lentäjä, 35-vuotias Charles Rapsky ja Canadan ilmavoimiin kuuluva J. R. Lepage Camp Bordenista, saivat vain pienempiä haavoja ja naarmuja, kun heidän lentokoneensa putosi alas ylösnousua tehdessään MacSmith-järvellä, noin 20 mailia Capreolista pohjoiseen.

Poliisiviranomaisten kertoman mukaan lentokoneen moottori pysähtyi nousua tehtäessä, mutta Rapski sai kuitenkin ohjatuksi koneensa pientä puskikkoa kasvavalle kohdalle järven rannalla.

Kaksi kalastajaa näki onnettomuuden tapahtumisen ja he veivät miehet talteen kalastajain kämpälle, mistä yhdessä toisten kalastajain kanssa auttoivat miehet CNR:n radan varteen ja sieltä kotiin. Lentokoneelle koituneen vaurion suuruudesta ei ole vielä tietoa.

Indonesia aloitti avaruustutkimukset

Djakarta. — Indonesian virallinen uutistoimisto Antara ilmoitti viime alussa, että Indonesia oli onnistuneesti laukaissut ensimmäisen avaruustutkimusrakettinsa.

Uutistoimiston tiedotuksessa sanottiin, että raketti laukaistiin viime lauantaina ja että se oli rakennettu kykeneväksi saavuttamaan 208 mailin korkeuden.

Virkailijat sanovat, että Indonesia lähettää avaruuslentäjän matkalle kahden vuoden kuluttua. Presidentti Sukarno sanoi viime kuussa, että Indonesia laukaisee ensimmäisen atomipomminsa lähitulevaisuudessa.

Veden puute kolmessa osavaltiossa USAssa

Washington. — Presidentti Johnson on kutsunut New Yorkin, New Jerseyn ja Pennsylvanian osavaltioiden kuvernöörit neuvonpitoon hänen kanssaan Valkoisessa Talossa. Konferenssissa keskustellaan mainituissa osavaltioissa vallitsevasta erittäin vakavasta veden puutteesta. Presidentti kutsui konferenssin pidettäväksi ensi keskiviikkona (huomenna) sen jälkeen kun hänelle oli ilmoitettu, että tilanne näissä osavaltioissa käy yhä vakavammaksi syyskuun alkupäiviin mennessä ja että on varsin vähän toiveita siitä, että olisi mitään parannusta näkyvissä vähintään vuoteen.

TYÖVÄENPUOLUEET YHTEISTYÖHÖN RAUHAN SÄILYTTÄMISEKSI

(Jatkoa edelliseltä sivulta)

politiikka on aiheuttanut julman iskun kaikille siihen kiinnitetyille toiveille. Länsi-Saksan sosialidemokraattisen puolueen johtajien Willy Brandtin ja Erlerin lupaama "moraalinen tuki" USAn Vietnamin-politiikalle sekä se, että he ovat hyväksyneet monenkeskisten ydinvoimien muodostamissuunnitelmat, eivät voi hermostuttaa Sosialistisen Internationaalin arvovaltaa kansainvälisissä asioissa. Pikemminkin on käynyt päinvastoin: ei kannata laskea mitään kansojen luottamuksen varaan, jos suuntautuu avoimesti imperialismin myötäisten asenteiden mukaan.

Sosialidemokratian asenteiden ristiriitaisuus ja yleinen heikkous kansainvälisessä politiikassa riippuvat huomattavassa määrin niiden epäitsenäisyydestä. Useimpien länsieurooppalaisten sosialidemokraattisten puolueiden johto korjaa ulkopolitiikkansa suunnan suuremmassa tahi pienemmässä määrin NATOn linjan mukaiseksi, siis USAhan päin viittoilleen. Sosialidemokraattiset puolueet eivät ole tähän mennessä tunnustaneet Oder—Neissen rajaa, vaikka on yleisesti tunnettua, että yritykset pitää tätä kysymystä avoimena, palvelevat suoraan revanshisteja ja voimistavat niiden seikkailunhalua. Sosialidemokraattiset johtajat eivät laiminlyö ainuttakaan tilaisuutta ylläpitää provokaation ilmapiiriä Länsi-Berliinissä.

Suurin osa sosialidemokraattisista johtajista ymmärtää oivallisesti kaikkien Länsi-Berliinin Saksan Liittotasavaltaan liittämiseen tähtäävien vehkeilyjen toivottomuuden. Siitä huolimatta he NATO:on kohdistuvan "solidaarisuuden" ja kommunismin vastaisuuden vuoksi pitävät mahdollisena lisätä puita nuotioon ja tähän kansainvälisen jännityksen kytevään pesäkkeeseen.

Täysin luonnonvastainen työväenliikkeelle on sosialidemokraattien johtajien uskollisuus imperialistista ja aggressiivista blokkia kohtaan, sillä se lamauttaa sen käytännöllisen toiminnan sekä kyvyn ryhtyä todella hyödyllisiin toimenpiteisiin kansainvälisellä näyttämöllä silloinkin kun muutamilla sen johtajilla ja perusjoukoilla on konstruktiivinen ja oikea suhde moniin ongelmiin.

Suhteessaan amerikkalaisten suohittamaan interventioon Dominikaaniseen Tasavaltaan— sosialidemokraattiset puolueet ovat omaksuneet enemmän tai vähemmän yksimielisen tuomitsevan asenteen. Syntyy kuitenkin vaikutelma, että sosialistien muutamat, välistä varsin terävät ja pisteliäätkin esiintymiset amerikkalaista interventiota vastaan Dominikaanisessa Tasavallassa, eivät läheskään aina johtuisi todellisesta levottomuudesta rauhan asian ja kansojen riippumattomuuden puolesta. Kauttaaltaan tämän ohessa ja rinnalla niihin sekoittuu kommunismin vastaisia käsityskantoja. Muutamat sosialidemokratian johtajat ja äänenkannattajat pelkäävät — eivätkä myöskään salaa sitä — että USA toimenpiteillään vain auttaa kommunismin leviämistä latinalaisessa Amerikassa ja herättää yhä suurempaa epäluottamusta ulkopolitiikkaansa kohtaan.

Hiljattain Brysselissä pidetty Euroopan kapitalististen maiden kommunististen puolueiden kokous kääntyi sosialistien puoleen — työtätekevien ja aktivistien sekä sosialististen puolueiden — kehottaen näitä vakavasti osallistumaan yhteisiin ponnisteluihin ja auttamaan vastustamattoman joukkoliikkeen laajentamista, jonka avulla pakotettaisiin Länsi-Euroopan hallitukset irrottautumaan Amerikan Vietnampolitiikasta, saataisiin Vietnamin Demokraattisen Tasavaltaan kohdistuvat barbaariset pommitukset loppumaan, pakotettaisiin USA vetämään joukkonsa pois Etelä-Vietnamista ja antamaan Etelä-Vietnamin kansalle mahdollisuus vapaasti käyttää oikeuttaan itsenäisyyteen.

Neuvostoliiton kommunistit kannattavat kokonaisuudessaan tätä kehotusta. NKP on useaan otteeseen ilmaissut olevansa valmis ryhtymään laajaan yhteistyöhön kaikkien sosialististen voimien kanssa, joita kiinnostaa näiden päämäärien saavuttaminen.

Neuvostoliitto ja muut sosialistiset maat sekä myös Länsi-Euroopan maiden kommunistiset puolueet ovat tehneet useita ehdotuksia, joiden tarkoituksena on ollut jännityksen laukaiseminen. Monet näistä ehdotuksista ovat saavuttaneet myön teistä vastakaikua eräiden maiden sosialidemokraattisissa puolueissa. Nyt on välttämätöntä ryhtyä uusiin keskinäisiin ponnistuksiin, jotta voitaisiin asettua poikkiteloin sellaisten vaarallisten tilanteiden kehittymiselle, joissa piilee uuden maailmansodan siemen.

Kysymys ei ole ideologisten erimielisyyksien pohdinnasta, vaan kaikkien demokraattien velvollisuudesta, kun on havaittavissa USAn aggression aiheuttama kansainvälisen tilanteen huonontuminen, yhdistää ponnistukset rauhan säilyttämiseksi. Sosialistien ja kommunistien yhteiset toimenpiteet voisivat tällä alalla olla hyvänä esimerkkinä maailman kaikille muille demokraattisille voimille.

KUOLLUT

Violet Heikkilä

(o.s. SAINIO)

kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa sunnuntaina, elokuun 8 pnä 1965, ollen 50 ikävuodellaan.

Lähinnä suremaan jäivät hänen miehensä Esa Heikkilä, R.R. 1, Whitefish, Ont., ja tyttärensä Janice ja mrs. Rene Desjardins (Joyce), Whitefish, Ont., yksi lastenlapsi Terence, Whitefish, Ont., isä, Verner Sainio, Wanup, Ont., ja kolme siskoa, mrs. Olva Kaukolin ja mrs. Leo Wiita, Wanup, Ont. sekä mrs. Jack Sheare, Toronto, Ont.

Vainaja lepää Jackson & Barnardin hautaustoimistossa, 233 Larch St. Hautaus toimitetaan kappelista keskiviikkona klo 1 ip. Whitefishin hautausmaahan.

Atomipommin uusin uhri

Tokio. — Japanissa Nagasakin kaupungissa kuoli äskettäin liikennelaitoksen työntekijä Kimiko Mazuda. Tämä nainen oli jälleen uusi atomipommin uhri. Nagasakin pommituksen päivinä Mazuda oli vain vuoden ikäinen. Sairaus saavutti hänet aivan äkillisesti. Kuukausi sitten hän tunsi itsensä huonovointiseksi. Sairaalassa todettiin, että sairauden syy oli leukemia, joka oli aiheutunut atomiräjähdyksen aikana saadusta radioaktiivisesta säteilystä.

PERHEEN NUOREMMILLE

Did You Know That Plants Are Very Heavy Drinkers?

Gather some flowers with a lot of leaves on their stems, or a few leafy green twigs from a tree. Cut the ends of the stems under water and put them into a small milk bottle almost full of water. Stand the bottle in the sunlight.

Next to it stand another bottle, with water only to the same level. After a few hours the level of water in the bottle with plants will have gone down much more than in the other bottle. Water goes up the stems into the leaves and evaporates.

A tree takes up in its roots and loses from its leaves about 200 gallons of water in one summer day. A growing rye plant develops more than three miles of new roots each day to get the water it needs from the soil.

Leaves must have water to stay firm and healthy. If they don't have enough water they wilt and eventually die.

You can keep a lettuce crisp for a few days by cutting the stem under water, leaving it standing in in water.

Water is lost through thousands of tiny holes, stomata, in the surface of the leaves. But what use to the plant are these stomata?

A growing plant needs food, starch and sugar, which are made in the leaves from water and carbon dioxide with the help of sunlight. The carbon dioxide gas is in the air, and can only get into the leaves through the stomata.

That is why a growing plant needs a good supply of water.

To avoid unnecessary loss of water the stomata are open only in daytime, when the leaves are getting the light they need to change carbon dioxide into sugar and starch.

Cactus plants that grow in deserts have only a few very thick leaves. So there is not much surface from which the plant can lose its precious water. Also there are only a few stomata in each leaf — another safeguard against water loss. But this means that very little carbon dioxide gets into the leaves, very little starch is made, and so cacti grow very slowly.

* * *

Sandy Enjoyed The Suurjuhlat

Dear Irja-täti, boys and girls.

Well since the holidays are a good time to "sit right down and write yourself a letter" as the old song says, that's exactly what I did. But of course the letter comes to you.

Did any of you go away for part of the summer? My family went to the "Land of the Big Goose" which of course is Wawa. We camped at a provincial park called Pancake Bay. One day we packed up and made the 97 mile excursion to Wawa. The day was sunny but cold.

I went to the Suurjuhla last Saturday and Sunday. I listened to the choirs, watched the athletics and took loads of pictures. My dad was official for the jumps. It was all very exciting.

I hope everyone passed this year. I passed into Grade 8 and I'll have to go to a different school.

Just imagine there is only August a little of Sept. and then back to school. I know a few of you are waiting to go back to school but not me and that's for sure. I intend to make the best of my holidays before those work filled days starts again.

— Sandy Siren.

P.S. — I saw Irja-täti at the Laulujuhla but she was so busy I didn't bother her.

Irja-tädin postilaatikko

Dear boys and girls.

Well the weather here in Sudbury has been wet and foggy the past few days and as a matter of fact still is, but very warm. Which is an improvement after the cold July just past.

The postman brought us a letter from Sandy today, and also a story that Sandy has written at school and for which she had gotten 92 marks. Thank you Sandy for both.

The story is quite long so that we will start it next week as a serial. The name of the story is "Lost in the Rockies" and very interesting. Be sure and watch for next weeks paper so that you don't miss any of the story and tell all your friends also.

Perhaps some of you other perheen nuoremmat will send in your stories that you have written for school. Please think about it. Till next week again kuulemiin.

— Irja-täti.

SMOOTH FLOW

"I just saw something running across the floor with no legs."

"Goodness. What was it?"

"A glass of spilt milk.'

USAn osavaltioiden henkivero pannaan

Washington. — Yhdysvaltain oikeusministeriö ryhtyi pikaisiin toimenpiteisiin sen jälkeen kun oli ilmoitettu, että oli julistettu pannaan osavaltioiden henkiverot. Mississippia vastaan nostettiin kanne jo lauantaina vaatien sen osavaltion henkiveron hetikohtaista poistetuksi julistamista. Samanlaiset vaatimukset esitetään tänään Alabamalle, Texasille ja Virginialle.

Uuden lain perusteella kielletään myös lukutaidottomuuden perusteella äänioikeuden evääminen Alabamassa, Georgiassa, Louisianassa, Mississippissa, South Carolinassa.

Saigonin hallituksen pääministeri Thaimaahan

Saigon. — Täällä ilmoitettiin sunnuntaina, että Etelä-Vietnamin (Saigonin) hallituksen presidentin odotetaan vierailevan Bankokissa elokuun 16 päivänä käytyään ensin Formosassa. Hänen uskotaan anovan apua kommunismivastaisen allianssin muodostamiseksi Aasiassa. Jotkut tarkkailijat ovat sitä mieltä, että Thaimaan vastaus tulee olemaan jotta aika-ajottaiset neuvonpidot ovat tehokkaampia.

— Entiset epäonnistumiset ovat tulevien onnistumisten tiennäyttäjiä. — Nicholas Riddle.

Omnibus-kirjojen kolme suurteosta

MAUPASSANTIN PARHAAT

306 SIVUA - HINTA SID. $4.50

Maupassantin parhaat sisältää kaksikymmentäkaksi novellia, jotka kuuluvat mestarin parhaimmistoon: Huviretki, ystävykset, seikkailu Pariisissa, pelkuri, neiti Fifi, Marroca, hullu, palvelustytön tarina, merkki, pierrot, kevät, rouva Parise, Rosalie Prudent, tuo sikamainen Marin, Martinin tyttö, anteeksianto, Simonin isä, ovi, kunniamerkki, vuokraemäntä, Andren vaiva, halko, sijainen; kärpänen, rouva Hussonin ruusupoika, isä Amable, satama ja sateenvarjo.

AIKAMME MESTARIKERTOJIA

318 SIVUA - HINTA SID. $4.50

Ruotsin Akatemian vuosittain jakamasta Nobelin kirjallisuuspalkinnosta on muodostunut eräänlainen kirjallisuuden korkein mittapuu. Valitsijoiden tehtävä on epäilemättä vaikea ja epäkiitollinen. Niiden runsaan kuuden vuosikymmenen aikana, jolloin tätä tunnustuspalkintoa on jaettu, onkin syystä tai toisesta useita aikamme merkittäviä kirjailijoita unohdettu tai jätetty syrjään. Tähän Omnibus-sarjaan on valittu kaksikymmentä mestarikertojaa, joiden kirjallinen elämäntyö — varmasti paremmin kuin monien palkittujen — olisi tämän tunnustuksen ansainnut. Kirjailijat esiintyvät valikoimassa kuolinvuotensa mukaisessa järjestyksessä: Zola, Tsehov, Tolstoi, Twain, Strinberg, James, Proust, Mansfield, Conrad, Kafka, Lawrence, Gorki, Joyce, Woolf, Musil, Dreiser, Andersen-Nexö, Brecht, Kazantzakin ja Blixen.

KAIKKIEN AIKOJEN RAKKAUS

322 SIVUA - HINTA SID. $4.50

on perin epäsovinnainen rakkauskertomusten valikoima. Sen kirjoittajat ovat tutkineet rakkauden arvoitusta eri aikoina ja erilaisissa elämänympäristöissä. Kirjoittajien joukossa on sellaisia rakkauden mestarikuvaajia kuin Guy de Maupassant, Colette, Anton Tsehov, D. H. Lawrence, Thomas Mann, Wolfgang Borchert, Halldor Laxnes ja Mika Waltari. Tässä valikoimassa avautuu vivahteikkaita näkymiä rakkauden aina uuteen ja elävään maailmaan.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Co. Limited

100 Elm St. West P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

NYT SAATAVANA

Karjalaisen kanteleyhtyeen

● ÄÄNILEVY ●

Decca DN 3079 — Hinta $4.50

ynnä 3% myyntivero Ontariossa sekä postitilauksiin lisättävä 10c postikuluja varten.

Tämä kanteleyhtyeen ja laulusolistien levy sisältää seuraavat laulut:

1. KANTELEELLE .... Kanteleyhtye
2. TULE YSTÄVÄNI RANTAHAN .... Kanteleyhtye ja laulusolisti Teuvo Kuparinen — Kansanlaulu
3. KULTANI ON KAUKANA .... Kanteleyhtye ja laulusolisti Lea Kauppinen — Kansanlaulu
4. MANSIKKA .... Kanteleyhtye ja laulusolisti Lea Kauppinen
5. HEILINI SYLI .... Kanteleyhtye
6. LAMMILLA .... Kanteleyhtye ja laulusolisti Teuvo Kuparinen
7. PUNAISELLA PAATILLA .... Kanteleyhtye ja laulusolisti Teuvo Kuparinen
8. SOI MAAILMA SÄVELEITÄ ..... Kanteleyhtye ja laulusolistit Lea Kauppinen ja Teuvo Kuparinen

Osa Karjalaisen Kanteleyhtyeen soittajista ovat juuri parhaillaan konserttimatkalla täällä Canadassa SNL:n tanhu- ja musiikkiryhmään kuuluvana.

Tätä levyä on vain rajoitettu määrä, joten kiirehtikää tilaustanne heti.

Vapaus Publishing Co. Limited

P. O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO